Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

20 июль 1972 йил, пайшанба ◆ № 168 (15.339). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

• Июль—ғўза парваришида ҳал қилувчи ой. Шу ойда ҳамма майдондаги ғўзаларни камида икки марта комплекс парвариш қилишга эришайлик.

• Суғориш ва культивацияни бир-бирига боғлаб олиб боринг.

• *Ҳашаротларга қарши курашда техника ва химиявий дорилардан тўғри фойдаланинг!*

Сирдарё области. Ташаббускор Пахтакор районидаги Охунбобоев номли совхознинг далаларида мўл ҳосил тўпланмоқда. Шу совхознинг 7-бригада механизатори Баҳром Ғаниев мўл ҳосил учун курашда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқда. Илғор механизатор кунлик нормасини бир ярим-икки ҳисса адо этмоқда. Суратда: (чапда) механизатор Баҳром Ғаниев. Унгдаги суратда эса бригада даласида ғўза парвариши акс эттирилган.

А. Тўраев фотолари.

СССР 50

БУТУН ЭЪТИБОР— ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА

НАМАНГАН, (ЎзТАГ). Бу ерда наманганликлар билан мусобақадош Фарғона области пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси ўтказган текшириш якунлари муҳокама қилинди.

Бригада аъзолари кўпгина хўжаликларда ғўза яхши ривожланаётганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. Задарё районидаги «Гигант», Поп районидаги Ленин номли, Тўрақўрғон районидаги «Шарқ юлдузи», Учқўрғон районидаги «Октябрь» колхозлари ва бошқа хўжаликларнинг далаларида деҳқонлар астойдил меҳнат қилмоқдалар. Пешқадам бригадалар меҳнат ресурслари ва техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, ўсимликнинг тез ривожланишини таъминладилар. Ҳозир ҳар бир туп ғўзада 6-8 тадан кўсак бор.

Мусобақадош ўртоқлар ғўза парваришидаги кўпгина камчиликларни ҳам кўрсатиб беришди. Улар ривожланишдан кейинда қолаётган ғўза парваришига алоҳида эътибор беришни, ҳамма жойда сувчиларни кўпайтиришни, экинни кеча-кундуз суғоришни тавсия қилдилар. Қўшниларнинг фойдали маслаҳатлари ҳозироқ амалга оширилмоқда.

ҒЎЗА ЧЕКАНКА ҚИЛИНМОҚДА

ЯНГИЕР, (ЎзТАГ). Мирзачўлдаги қўриқ ерда жойлашган совхозларнинг далаларига чеканка қиладиган машиналар чиқарилди. Бу ерда мўл ҳосил тўплаш мақсадида ғўзаларнинг учи нуқул механизация воситасида чилпиб кетилмоқда. 111 минг гектар майдондаги ғўзани механизация воситасида чеканка қилиш мўлжалланади. Бунинг учун бир мингга яқин машина ажратилди. Кўпгина бригадалар ғўзаларни қисқа муддатда — ўн кунда чеканка қилиб бўлишга қарор бердилар.

ҒАЛЛА—ДАВЛАТГА

Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғими, уруғлик жамғариш ва дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 19 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Биринчи стун—областлар, иккинчи стун—мавсум бошидан буён ўрилган ғалла, учинчи стун—жамғарилган уруғлик, тўртинчи стун тайёрланган дон.

Тошкент	83,2	38,4	75,3
Сирдарё	74,3	39,6	50,7
Фарғона	93,7	80,0	—
Наманган	96,0	86,3	—
Андижон	100,0	107,2	—
Самарқанд	65,4	39,9	47,1
Бухоро	88,9	55,8	—
Қашқадарё	54,6	69,9	71,6
Сурхондарё	68,0	55,4	108,5
Хоразм	77,1	—	—
ҚҚАССР	—	—	—
Республика бўйича:	65,8	50,6	61,4

ДОН—ДАВЛАТГА

ГРАФИК АСОСИДА

Колхозимиз бултур кузда ва бу йил баҳорда 5050 гектар лалмикор ерга буғдой-арпа эккан эди. Ғаллакорларимиз Ватан омборига ҳар йилдагидан кўра кўпроқ дон тўкиш, чорва молларни ем-хашак билан таъминлаш ва уруғлик фонди жамғариш учун бел боғлаб ўрим-йиғимга тушдилар. Бу муҳим ишни тез ва сифатли ўтказиш юзасидан график тузилди. Комбайнчиларимиз мавсумда кўп ғалла ўриш ва янчиш юзасидан мажбуриятлар олдилар. Улар бир-бирлари билан мусобақалашиб ишлаб, кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар. Натижада ўрим тезлашиб, қисқа муддатда 1350 гектар ердаги арпа ўриб-йиғиб олинди. 6-июлдан бошлаб буғдой ўримига киришдик. Ҳозир буғдой ўрими қизитиб юборилди.

Турсун Иброҳимов бошлиқ ғаллачилик бригадасида 18 комбайн жавлон уриб ишламоқда. Ҳар бир комбайн билан кунига ўрта ҳисобда 16 гектарга етказиб ғалла ўрилаётир. Комбайнчи Ғайбулла Шодиёров эса нормадаги 8 гектар ўрнига 17 гектар ва ундан ошириб ғалла ўряпти. У кейинги беш кунда 96 гектар, мавсум бошидан бери 260 гектар ердаги ғаллани ўрди. Комбайнчи Имом Ҳасанов, Жўрақул, Давировларнинг ҳар бири ўрган ғалла майдони 200 гектардан ошиб кетди. Бу илғор комбайнчилар мавсумда 500 гектардан ғалла ўришга бел боғлашган.

Кунлик ўрилган ғалланинг дони тозаланиб, давлат омборларига жўнатиляпти. Донни тозалаш кеча-кундуз олиб бориляпти. Тўртта дон тозалаш машинаси марказий хирмон жойига ўрнатилган. Кундузи 16 киши бу ерда ишлайди. Кечаси эса идора аппарати, чорва фермаси ва техника парки ходимларидан иборат ёрдамчилар кўмаклашади. Кечки смена учга бўлинган. Уларнинг ҳар бирида 9 киши ишлайди.

Комбайнчилар, дон тозаловчилар, шофёрлар ва ўрим-йиғимда қатнашаётган бошқа колхозчилар учун зарур шароитлар яратиб берилган. Марказий хирмон жойига телевизор ўрнатилган. Кўчма кутубхона ташкил этилган. Кундалик газеталар олиб турилади, иссиқ овқат пиширилади, душ ишлаб турибди. Оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилган. Мусобақанинг ҳар беш кунлиги якунланяпти. Илғорларга кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар, пул мукофоти бериб борилмоқда.

Етиштирилган мўл ҳосилни тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш билан бирга сомон жамғаришга ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Ангорлардаги сомонни йиғиб, чорва бинолари ёнига ташишга техника воситалари тўла сафарбар этилган. Сомонни пресслашда уч машина унумли ишлаб, ҳар бири нормадаги 400 тонна ўрнига 700 тонна сомон пресслаётир.

Ҳозир мавжуд майдонлардаги ғалланинг ярмидан кўпроғи ўриб-янчиб олинди. Давлатга дон сотиш планини бажариш арафасида турибмиз.

М. СОЛИЕВ,
Булунғур районидаги «Правда Востока» колхозининг раиси.

М. ХЎЖАНОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

КОМБИНАТДА ЯНГИ ЗАВОД

Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг рух заводида тўлиқ ишлаб чиқариш циклини яратиш ниҳоясига етказилди. Шу корхона лойиҳасида кўзда тутилган объектларнинг энг охиргиси бўлган вельц-цехни давлат комиссияси қабул қилиб олди.

Завод директори Александр Иванович Пем Ўзбекистон информация агентлигининг мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Вельц-цех ишга туширилиши натижасида ишлаб чиқаришнинг сон кўрсаткичлари ҳам, сифат кўрсаткичлари ҳам яхшиланади. Рух рудаларини қайта ишлаш чоғида металлнинг 10-12 проценти ўрталик маҳсулотларда қолиб кетади. Бунақа маҳсулотларнинг бир неча ўн минг тоннаси уюлиб ётибди... Вельц-цехда эса мана шу металл батамом ажратиб олинади.

Мамлакатдаги энг катта вельц-цех биринчи марта Олмалиқда қурилганлигидан хурсандмиз. Бу цехда ўрнатилган узунлиги 50 метр ва диаметри 3,6 метрли айланма печлар шу вақтгача қўлланиб келинган печлардан бир ярим баравар катта. Мана шу печларда 1100-1200 даражали ҳарорат шароитида рух, кадмий ва чала қўрғошин батамом ажратиб олинади. Булар электролиз ва бошқа жараёнлардан ўтиб соф металл ҳосил бўлади.

Қўшимча маҳсулот ҳосил қилишга сарфланган маблағ унчалик катта эмас, бинобарин вельц-цех ишга туширилганлиги натижасида бутун заводнинг иқтисодий кўрсаткичлари анча яхшиланади.

— Янги цех лойиҳада кўрсатилган қувватга қачон эришади?

— Заводнинг биринчи участкаларида бўлгани каби бунга ҳам тез эришамиз деган умиддамиз, деб жавоб берди А. И. Пен. — Заводнинг биринчи навбати лойиҳада кўрсатилган қувватга салкам бир йил ичида эришганлигини эслатиб ўтишим мумкин. Ҳозирги вақтда корхона мўлжаллангaнига қараганда анча кўп металл бермоқда. Шунга яраша ишлаб чиқариш плани ҳам кўпайтирилди. Лекин оширилган янги марралардан ҳам ўзиб кетмоқдамиз. Виктор Катович ва Владимир Лежнев сменалари бу марраларни ҳозир орқада қолдириб кетдилар. Вельц-цех ишга туширилганлиги натижасида янги имкониятлар вужудга келди.

— Вельц-цехни ишга туширишга кимлар ёрдамлашди?

—Турдош заводларнинг ҳаммаси! Усть-Каменогорск, Ачисай, Челябинскдан мутахассислар Олмалиққа келиб бир ой ишлашди, Бутуниттифоқ рангли металлургия илмий-тадқиқот институти ҳам бизга ўз бригадасини юборди. Хуллас, биринчи сменалар дўстлик вахталарига айланди. Муваффақиятимизнинг гарови мана шунда.

ГАЗ ДАРЁСИНИНГ ЯНГИ ЙЎЛИ

Кеча Қизилқумдан хушхабар олинди: бу ерда Бухоро — Тошкент — Фрунзе — Олмаота магистраль трубопроводининг учинчи навбати қурилиши бошланиб кетди. Бу янги газ йўли илгаригиларидан кўра анча катта ҳисобланади. Бу магистраль трубопровод ишга туширилгач, Ўрта Осиё республикаларига газ юбориш ҳозирги пайтдагидан икки баравар ортади. Узунлиги 5 минг километр масофани эгаллаган бу янги газопроводни бошқариш ишларининг ҳаммаси автоматлаштирилади.

Бухоро «зангори олови» республикамиз саноат корхоналари, шаҳар ва қишлоқлари учун ҳам кўплаб газ етказиб беришда, қиш кезларида газ танқислигини камайтиришда муҳим роль ўйнайди. [ЎзТАГ].

Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг сессияси

НУКУС. Бу ерда саккизинчи чақириқ Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг III сессияси бўлиб ўтди. Сессия социалистик қонунчиликка риоя этиш масаласини муҳокама қилди, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети қишлоқ хўжалиги доимий комиссиясининг иши тўғрисидаги ҳисоботни тинглади.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг ўтган сессиядан кейин қабул қилган Фармонлари тасдиқланди.

Директива объектлари йўқламаси

ЗАРБДОР КУНЛАР

Совет Иттифоқи буюк ҳамдўстлигининг ярим асрлик тўйига муносиб совғалар ҳозирлаш ишқи билан меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бухоролик бинокорлар ғайрат камарини маҳкам боғлаганлар. Улар тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилидаёқ Бухоро ип-газлама комбинатининг биринчи навбатини қуриб битказиш учун ҳаракат қилишмоқда.

Комбинатнинг дастлабки корхонаси бўлган 1-йигирув-тўқув фабрикаси ва унга алоқадор объектларни ишга тушириш учун 25 миллион 665 минг сўмлик капитал маблағ ажратилган. Шундан 16 миллион 665 минг сўми бевосита қурилиш-монтаж ишларига сарфланади. Шу йил ишга тушадиган корхона йилига 3 минг 600 тонна ип йигириш қувватига эга бўлади. Янги фабрика энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланади.

Мамлакатимизнинг машҳур машинасозлик корхоналари, айрим чет эл фирмалари корхонани техника ускуналари билан таъминлаш этишни ўз зиммаларига олганлар. Ҳозиргача бу заводлардан бир неча миллион сўмлик турли хил асбоб-ускуналар келтирилди. Улар орасида металл қирқиш станоклари, йигирув урчуқлари бор.

Бош пудратчи ҳисобланган 163-қурилиш трестининг 2-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириқларини ошириб адо этмоқда. Айни кунларда 1-йигирув-тўқув фабрикаси, марказий ремонт устахоналари, ҳунар-техника билим юрти бинолари, барча инженерлик коммуникациялари бўйича қурилиш ишлари юқори суръат билан олиб боріляпти. Бошқарманинг Шавкат Ғадоев ва Поён Овлаев ўртоқлар бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадалари бетон қуйиш, ғишт териш ишларини жадаллик билан олиб бориб, социалистик мусобақада пешқадамлик қиляптилар.

93 - ихтисослаштирилган «Промэнергомонтаж» тресті комбинатда монтаж ишларини олиб борадиган етакчи ташкилотдир. Трестнинг Бухородаги механизациялаштирилган кўчма колоннаси коллективи барча ишларга бош-қош бўлмоқда. Монтажчилар Ўрта Осиёда илк бор корхона қурилишини конвейер усулида олиб бораётирлар. Улар корхонани ишга соладиган барча ускуналар — электр, газ, иссиқлик, вентиляция, сув тармоқлари монтаж қилинган фабриканинг учинчи — «техника қавати»ни конвейерда йиғиб, ҳавозаларга ўтказяптилар. 1-йигирув-тўқув фабрикаси учун мана шундай монтаж блокларидан 204 тасини йиғиб, ҳавозаларга ўрнатиш керак бўлади. Ҳозиргача фабриканинг юзга яқин монтаж блоки йиғиб қўйилди.

Блоклар монтажи 24 участкадан иборат конвейерда амалга оширилмоқда. Монтаж ишларида 8 та ихтисослашган ташкилот мутахассислари иштирок этаётир. Ҳозирги пайтда ҳар бир блок монтажи олти соат вақтни оляпти. Келгусида бу муддатни уч соатга етказиб, ҳар кеча-кундузда тўртта монтаж блокини йиғиш тадбирлари кўрилмоқда.

Ҳар бирининг вазни қарийб 50 тонна бўлиб, 216 квадрат метр майдонни эгаллайдиган монтаж блоклари конвейерда йиғиб бўлингач, махсус тележкалар ёрдамида пўлат излар орқали фабрика қурилиш майдончасига ташиб келтирилади. Улкан «БК-1000» кўтарма крани бу блокни даст кўтариб корхона стунларига қўяди.

Бу илғор усул биринчи марта Горький шаҳридаги автомобиль заводи ишлаб чиқариш корпусларини қуришда қўлланилган эди. Ҳозирги пайтда бу усул ёрдамида Кама автомобиль заводидаги ишлар бажариляпти. Бухоро ип-газлама комбинати шу усулда мамлакатимизда қурилаётган учинчи корхонадир.

Монтажчилар эндиликда меҳнат унумини янада ошириш, монтаж ишларида юксак сифатга эришиш учун курашаётирлар. Ишбилармон мутахассислар Ҳазратқул Қалмиқов Михаил Ашуров, Пўлат Жабборов, Леонид Чеботаев ва Сайфиддин Файзуллаев ўртоқлар монтаж ишларида юқори кўрсаткичларни қўлга киритиш учун курашнинг ташаббускорлари бўляптилар.

Шу билан бирга, Бухоро гиганти қурилишида маълум етишмовчиликлар ҳам йўқ эмас. Корхонанинг биринчи навбати шу йил ишга тушиши керак бўлса-да, республика Енгил саноат министрлиги уй-жой бинолари қурилишига жуда кам маблағ ажратган. Бу йил атиги тўртта уй-жой биноси қурилиши мўлжалланган. Тўқимачилар шаҳарчасида маданий-маиший ва савдо хизмати, болалар боғча-яслилари, мактаб бинолари қурилишига ҳозиргача киришилгани йўқ.

Бўлажак комбинат номига келаётган асбоб-ускуналар сони ошишига қарамай 2-қурилиш-монтаж бошқармаси раҳбарлари омборлар блоки қурилишига етарли эътибор бермаётирлар. Оқибатда қимматбаҳс ускуналарни сақлаш учун жой йўқ.

Тўйтепа металл конструкциялар заводи мазкур қурилишга юбораётган маҳсулот ҳам талаб даражасида эмас.

Комбинат қурилишида бунёдкорлик ишлари энди қизғин паллага кирди. Барча камчиликларни зудлик билан бартараф этиш, иш суръатини ошириш чоралари кўриляпти. Ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилаётган қурувчи-монтажчилар Бухоро гигантининг дастлабки корхонасини шу йил шубҳасиз ишга туширадилар.

Н. НАИМОВ.

Советлар мамлакатида

АВТОМАТ ЛИНИЯЛАР

БАРНАУЛ. Олтой мотор заводида 300-автоматлаштирилган линия ишга тушди. Бу линия трактор дизелларининг деталларини ҳимоя пленкаси билан ёпиш учун мўлжалланган. Оғир меҳнат талаб қиладиган бу операция билан боғлиқ бўлган барча процесслар юқори унумли механизмлар ва автоматлар ёрдамида бажарилади.

Ҳозир Олтой мотор заводи ўлкада энг юксак механизациялаштирилган корхонадир. Моторнинг барча асосий узеллари шу ерда автомат ва поток линияларда тайёрланади, қайта ишланади. Деталларни йиғиш эса бешта конвейерда олиб борилмоқда.

ЯНГИ КОРХОНА

КИШИНЕВ. Молдавия пойтахтининг саноат зонаси чеккасида бинокорлик материаллари саноати технология ускуналарини ремонт қиладиган йирик завод ишга тушди. Янги корхона темир бетон буюмлари ва йирик панелли уйсозлик заводлари учун ҳам жиҳозлар ишлаб чиқаради, тош кесадиган машиналар ҳамда стандартсиз ускуналар тайёрлайди.

Республика бинокорлик материаллари саноати ривожланишининг юксак суръатлари шундай завод қуриш заруратини туғдирди. Завод маҳсулоти беш йиллик мобайнида икки баравар кўпаяди. Иккита янги уйсозлик комбинати қурилмоқда. Оҳак тош қазиб олиш кўпаяди. Молдавия оҳак тош запаслари жиҳатидан мамлакатимизда иккинчи ўринда туради. Тош кесадиган машиналар билан жиҳозланган шахталарда йирик-йирик тош блоклари арраланади.

ФАРМАЦЕВТИКА ЗАВОДИ

ОЛАЙНЕ (Латвия ССР). Бу ерда химия-фармацевтика заводининг биринчи комплекси ишлай бошлади. Завод лойиҳадаги қувватига эришгач, Балтика бўйича шу хилдаги корхоналар ўртасида энг каттаси бўлиб қолади. Ёрдамчи цехда ва тажриба лабораториясида янги дори-дармон воситаларини олиш тартиби аниқланади, турли хил медицина препаратларини ишлаб чиқишга тайёргарлик олиб борилади.

Асосий ишлаб чиқариш цехини, марказий лабораторияни ва бошқа объектларни қуриш бошланди. Латвия қурувчиларига ёрдам бериш учун Ленинград, Минск ва Калининград шаҳарларидан ихтисослаштирилган монтаж бошқармаларининг коллективлари келишди. (ТАСС).

К. ВАЛЬДХАЙМ МОСКВАДА

Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Курт Вальдхаймни СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 18 июлда қабул қилди. Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолиятига доир масалалар ва бошқа баъзи халқаро проблемалар ҳақида гап бўлди.

Совет томони тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида актуал сиёсий халқаро проблемаларни ҳал этиш учун самарали ёрдам бериши лозим бўлган муҳим восита сифатида Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қўллаб-қувватлаяжагини яна айтди. Шу муносабат билан барча давлатлар Хавфсизлик Кенгашининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига тамомила мувофиқ суратда қабул қилинган қарорларини оғишмай бажаришлари зарур эканлиги таъкидлаб ўтилди.

БМТ Бош секретари К. Вальдхайм совет томонининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги гапларидан мамнун бўлганлигини изҳор қилди.

А. А. Громико шу куниёқ К. Вальдхайм шарафига нонушта-зиёфат берди. Зиёфат вақтида А. А. Громико билан К. Вальдхайм қисқача нутқ сўзладилар.

К. Вальдхайм Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши секретариатида бўлди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг секретари Н. В. Фаддеев самимий дўстона суҳбат чоғида меҳмонга кенгашнинг структураси ва фаолияти, унинг БМТнинг турли ташкилотлари билан ҳамкорлиги тўғрисида гапириб берди.

(ТАСС).

А. Н. КОСИГИН К. ВАЛЬДХАЙМНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Курт Вальдхаймни 19 июлда Кремлда қабул қилди.

Икки ўртадаги суҳбатда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро тинчлик ва халқлар хавфсизлигини сақлаш соҳасидаги, шунингдек бошқа соҳалардаги фаолияти билан боғланган масалалар қараб чиқилди. Ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ҳам муҳокама қилинди.

А. Н. Косигин Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро кескинликнинг юмшатилишини таъминлашга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти устави принципларига мувофиқ, давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган тадбирларини доим қўллаб-қувватлаб келаётганлигини айтди. К. Вальдхайм бу гапларни мамнуният билан қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико қатнашди. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

МУСТАҲКАМ ТАЯНЧ

Кадрларни танлаш, тарбиялаш ва камол топтириш партия ташкилотлари олдида турган муҳим вазифадир. Кадрлар билан ишлаш, уларнинг сиёсий ва ишчанлик қобилиятига, партия ва давлат ишига садоқатига қараб баҳо бериш принципига партиямиз ҳар доим алоҳида эътибор бериб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига Ҳисобот докладида кадрлар билан ишлаш соҳасида эришилаётган ютуқлар, орттирилган тажриба ўз аксини топди, бу муҳим ишни янада яхшилаш ҳақида қимматли фикрлар олға сурилди. **«Ҳозир бизда кадрлар билан ишлашда шундай практика қарор топдики, бунда одамларга ишонч ва ҳурмат уларга нисбатан принципиал талабчанлик билан қўшиб олиб борилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишчанлик, ўртоқлик вазиятини вужудга келтириб, ходимларга ўз қобилиятларини тўлароқ намоён қилиш имконини бермоқда»**, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев партия съездида.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг V пленумида КПСС XXIV съездида кадрлар билан ишлаш борасида олға сурилган актуал вазифалар ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми якунлари кенг муҳокама қилинди. Бошланғич партия ташкилотларида пленум қарорлари атрофлича ўрганиб чиқилди. Район партия ташкилоти кейинги йилларда ишлаб чиқариш корхоналари, қурилиш ташкилотлари, колхоз ва совхозларни малакали ва тажрибали кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида анча ибратли ишларни қилди. Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг сифат состави яхшиланди. Улардан 30 киши хотин-қизлар, 20 киши колхозчи ва ишчилар, 116 киши эса ўрта ва олий маълумотли мутахассислардир.

Цех партия ташкилотлари секретарлари ва партия группалари ташкилотчиларининг тўртдан уч қисми олий ва ўрта махсус маълумотга эга. Бошланғич партия ташкилотлари бюроси, колхоз ва совхозлар партия комитетлари ва район партия комитети аъзоларининг кўпчилик қисмини ишлаб чиқариш участкаларида меҳнат қилаётган, ўз ҳамкасбларига ибрат бўлаётган ишчи ва колхозчилар ташкил этади.

Районимизда ишлаб чиқаришни бошқаришда фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни қўлланиб ишлаётган моҳир ва талантли раҳбар кадрлар кўп. «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен Хва, Охунбобоев номли колхоз раиси Миразиз Рўзиматов, металл конструкциялари заводининг директори М. Я. Серпиков, «Сергели» совхозининг директори А. Манноков ва бошқалар ана шулар жумласидандир. Улар раҳбарликнинг коллективлигини топширилган иш учун шахсий жавобгарлик билан қўшиб олиб бориб, кадрларни ўстириш ва тарбиялашда, бу муҳим ишни тўғри ташкил қилишда бошланғич партия ташкилотлари билан яқин ҳамкорликда иш олиб бораётирлар.

Бу колхоз, совхоз, корхона ва ташкилотларда кадрларнинг интизомини ва масъулиятини ошириш муҳим вазифа қилиб қўйилган. Бошланғич партия ташкилотлари интизомни бузувчи, танқиддан ўз вақтида тегишли хулоса чиқариб олмаётган, иш жойида, уйида, жамоатчилик ўртасида ўзини нотўғри тутаётган кишиларни терғаб туришипти.

Ишлаб чиқаришга юксак онгли, яхши мутахассис, экономика ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш масалаларини омилкорлик билан ҳал қилиш қобилиятига эга бўлган, бошқаришнинг замонавий методларини эгаллаган кишиларни жалб қилишда бошланғич партия ташкилотларининг роли катта бўляпти. «Северний маяк» колхозидаги 135 коммунистни ўз сафига бирлаштирган бошланғич партия ташкилотининг бу соҳада қилаётган иши, айниқса ибратлидир. Хўжаликда ҳар бир ишлаб чиқариш участкаси турмушда ва меҳнатда бой тажриба тўплаган мутахассис кадрлар билан мустаҳкамланган. Натижада қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш салмоғи йил сайин ошиб боряпти.

«Полярная звезда», «Партия XXII съезди», Охунбобоев номли, Ленин номли ва Терешкова номли колхозларнинг партия ташкилотлари ҳам кадрлар билан ишлашда тўғри йўл тутяпти. Бу колхозларда коммунистларнинг барча колхозчиларнинг ҳамжиҳатлиги айниқса баҳорги қийинчиликларни, сел ва дўл оқибатларини тугатишда яққол намоён бўлди. Қисқа вақт ичида ёмғир зарар келтирган майдонларга қайта чигит экилди, қатқалоқ юмшатилди. Ҳозир ғўза парвариши жадаллик билан давом эттириляпти. Район меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига 65.5 минг тонна пахта етиштириш учун қизғин кураш олиб бораётирлар.

Районимизда жами 129 та бошланғич партия ташкилотлари бор. 57 та бошланғич партия ташкилотларида ўрта звенодаги раҳбар кадрлар ва мутахассислар учун номенклатура жорий этилди. Илгари райком шуғулланадиган ишнинг бир қисми эндиликда бошланғич партия ташкилотлари зиммасига юклатилди. Бу эса партия ташкилотларининг роли ва обрўсини янада оширмоқда.

Илгари баъзи хўжаликларда раҳбар кадрлар мутахассисларни ишга қабул қилиш ва бўшатишда бошланғич партия ташкилотлари билан ҳисоблашмас, уларнинг фикрини эшитмас эдилар. Ана шу сабабли партия ташкилотлари кадрлар билан ишлашда етарли талабчанлик кўрсата олмас, жойларда кадрларнинг қўнимсизлиги авж олган эди. «Ленин йўли» ва Калинин номли колхозларда мутахассис кадрлар ҳадеб алмаштирилаверган сабабли экинларнинг ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосил ошмади, планлар жуда қийинчилик билан бажариларди. Район партия комитети бу хўжаликларнинг бошланғич партия ташкилотларида номенклатура жорий қилгандан сўнг райком номенклатурасидаги 34 кишининг ярми «Ленин йўли» колхози партия комитети номенклатурасига кўчди. Бу тадбир бошланғич партия ташкилотининг кадрлар билан ишлашдаги роли ва обрўсини оширди, мутахассис кадрларнинг қўнимсизлиги барҳам топди. Колхоз хўжалиги аста-секин юксала борди.

Киров номли ўқув-тажриба хўжалиги партия комитети номенклатурасида 52 ходим бор. Бош мутахассислар ва ишлаб чиқариш командирлари — бригада бошлиқлари, ҳисобчилар, шунингдек, механизаторлар, сут соғувчилар, цех партия ташкилотларининг секретарлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбарлари партком номенклатурасида турадилар. Коммунистларнинг умумий йиғилиши уларни тасдиқдан ўтказади.

Район партия ташкилотлари раҳбар кадрларга талабчанликни ошириш билан бирга уларга мунтазам ғамхўрлик ҳам қилмоқдалар. Аммо мутахассис ва раҳбар кадрлар ўртасида ўзига билдирилган юксак ишончга, ғамхўрликка амалий иш билан жавоб бермаётган кишилар ҳам учраб туради. Улар бошқаларнинг тажриба ва билимларидан моҳирлик билан фойдаланиш ўрнига, раҳбарликни фақат буйруқ ва кўрсатма беришдан иборат деб биладилар, кўпчиликнинг фикри билан ҳисоблашмайдилар. Бундай кишилар раҳбар бўлган у ёки бу хўжаликда ишнинг оқсаб қолиши табиий бир ҳолдир.

Экспериментал ремонт-механика устахонасида ҳам ана шундай воқеа содир бўлди. Район партия комитети ишлаб чиқариши оқсаб қолаётган бу корхонани илғорлар сафига кўтариш мақсадида тажрибали мутахассис, коммунист Д. Перловични устахона директори лавозимига тавсия этди. Бироқ унинг корхонани кўтаришга қодир эмаслиги маълум бўлди. Меҳнат интизоми тез-тез бузилаверди, кадрларнинг қўнимсизлиги кучайди. Д. Перлович корхонада раҳбар сифатида обрў орттиролмади. Ана шу сабабли уни директорлик лавозимидан озод қилишга мажбур бўлдик.

Баъзи раҳбарлар ҳали ҳам кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масаласида бошланғич партия ташкилотининг фикри билан ҳисоблашмаётирлар. Уларнинг ўзбилармонлиги туфайли айрим ёш мутахассислардан ўз касбларида эмас, балки, бошқа, иккинчи даражали ишларда фойдаланиш ҳоллари ҳам содир бўляпти. Масалан, олий маълумотли агрономлардан Танзира Бекматова Энгельс номли колхоз правлениесининг секретари, Сиддиқов район матлубот союзининг лимонад цехида, А Турдиқулов эса 2-умумий овқатланиш корхонасининг директори бўлиб ишламоқда. Район партия комитети кадрлар билан ишлашда содир бўлаётган камчиликларни тезда тугатиш учун конкрет тадбирлар ишлаб чиқди ва амалга ошираётир.

Район партия комитети кадрларнинг интизоми ва масъулиятини ошириш, улар ўртасида ишчанлик, ўртоқлик вазиятини вужудга келтириш, ишлаб чиқаришни юксак онгли ва принципиал кадрлар билан мустаҳкамлаш борасида бошланғич партия ташкилотларининг ролини тинмай ошираверади.

С. АҲМЕДОВ,
Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари.

Суратда: (чапдан) С. Зайниддинов, К. Аҳмедов ва С. Аминов ўртоқлар.

МЎЪЖИЗАЛАР МАСКАНИ

ФАНИМИЗ УФҚЛАРИ

Кимё фанининг жамият ҳаётидаги аҳамияти йилдан-йилга ортиб бораётир. Ҳозирги вақтда халқ хўжалигининг бирорта тармоғини кимёвий жараёнлар ва кимёвий маҳсулотларсиз тўла тасаввур қилиш қийин.

Республикамиз кимё фанининг ривожланишида ва унинг ютуқларини халқ хўжалигига татбиқ этишда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институти салмоқли ўрин тутади. 1943 йилда СССР Фанлар академиясининг Ўзбекистон филиали (ЎзФАН) қошидаги Ўзбекистон маҳаллий саноати илмий-тадқиқот институти негизида ташкил топган мазкур илмий муассаса кимё фанининг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш соҳасида катта ютуқларга эришди.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига қизғин тараддуд кўраётган кимё институтининг босиб ўтган йўли ва равнақига назар ташлар эканмиз, унинг фаолияти республикамиз саноати, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳалари билан узвий боғланганлигини кўрамиз.

РЕПОРТАЖ

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Институт ўзининг дастлабки фаолияти даврида силикатлар кимёси, алкалоидлар кимёси, кўмир ва нефть кимёси, органик синтез, физик ва аналитик кимё каби лабораторияларга эга эди.

Ўзбекистонда пахтачиликнинг ривожланиши кимёгарлар олдига ҳосилдорликни янада кўтариш билан боғлиқ бўлган илмий муаммоларни ҳал этишдек ғоят муҳим вазифаларни қўйди. Бу вазифалар янги лабораториялар ташкил қилишни тақозо этарди. 1950 йилдан кимё институтида полимерлар кимёси ва физик кимё билан боғлиқ бўлган илмий-тадқиқотлар амалга оширила бошланди. Кейинчалик ўғитлар кимёси ва технологияси, шунингдек, пахта кимёсига доир бўлган илмий изланишлар ҳам кучайтириб юборилди.

Республика халқ хўжалиги талабларига жавоб бериш ва илмий кадрларнинг сифат ҳамда сон жиҳатдан ўсиб боришини назарда тутиб, институт янада кенгайтирилди, янгидан-янги лабораториялар ташкил топа бошлади. Коллоид кимёси, газ кимёси синтези, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатидаги ноёб элементлар химияси технологияси каби 19 та лабораторияда энг актуал масалалар муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Институт олимлари СССР Фанлар академиясининг физикавий кимё, элемент-органик бирикмалар, Н. Д. Зеленский номли органик кимё, кимёвий физика, юқори молекулярли бирикмалар, Н. С. Курнақов номли умумий ва неорганик кимё каби қатор илмий муассасалар билан, Иттифоқимиздаги йирик олий ўқув юртлари ҳамда бир қанча чет эл институтлари, кўплаб ишлаб чиқариш ташкилотлари билан ҳамжиҳатликда самарали тадқиқот ишларини ўтказишяпти.

Институтнинг асосий илмий йўналишлари саҳий она ер бағридан олинадиган хилма-хил минераллар, нодир ва рангли металлар, кўмир ва табиий газлар асосида кимёвий жараёнларни ўрганиш ва уларни халқ хўжалиги учун муҳим бўлган маҳсулотларга айлантиришга қаратилган. Кимёгарлар ўз илмий ишларини 6 та Бутуниттифоқ илмий марказ ва 3 та республика миқёсидаги илмий марказ Советлари билан боғланган ҳолда давом эттирмоқдалар.

КОНИ ФОЙДА

Газ кимёси синтези лабораторияси ходимлари дастлабки йилларда газ маҳсулотлари ва газ чиқиндилари асосида ҳар хил гербицидлар ва таркибида азот сақлаган турли органик моддалар ишлаб чиқариш устида илмий иш олиб бордилар. Кейинчалик газ конденсатининг состави ўрганилиб, ундан мукаммал фойдаланиш, ҳар хил кимёвий моддаларни синтез қилиш каби илмий ва назарий аҳамиятга эга бўлган тадқиқотларни бажаришга киришилди.

САДРИДДИН ЗАЙНИДДИНОВ — лаборатория мудири, кимё фанлари кандидати, Беруний номли республика Давлат мукофоти лауреати: — Газ конденсатидан тўлиқ фойдаланиб, шу асосда янги сирт актив моддаларни (анион ва катион актив, ионланмайдиган сирт актив моддаларнинг янги турларини) ишлаб чиқиш ходимларимизда катта қизиқиш уйғотмоқда. Эндиликда бундай моддаларнинг юзга яқин турлари яратилди. Уларнинг аксарияти халқ хўжалигининг турли тармоқларида синаб кўрилди.

СОБИР АМИНОВ — лаборатория катта илмий ходими, кимё фанлари кандидати: — Газ конденсатининг ароматик қисмидан ташқари нафтин ва парафин углеводородлари асосида янги сирт актив моддалар олиш устида ҳам тадқиқот ўтказяпмиз. Бу углеводородлар таркибидан ўзида фосфор сақлаган сирт актив моддалар олиш учун жуда қўл келиб қолди. Масалан, ТЭМ-ГК деб номланган сирт актив янги модда металл сатҳини тозалаб, бўёқларнинг мустаҳкам бир текисда ёпишиши ва уларнинг табиий рангини сақлаб қолиш мақсадида ювувчи воситалар таркибига киради. Бундан ташқари маъдан саралашда (флотация) ҳамда нефть ва газ қудуқларини қазиш жараёнида пармалаш ускуналарини агрессив газлар таъсиридан сақлашда катта аҳамиятга эга.

Юқорида қайд этилган анион актив моддалар сульфанол деб аталиб, улар синтетик совунларнинг асосий таркибини ташкил этади. Бу эса техник мақсадларда ишлатилаётган табиий ёғларни тежашга имкон беради. Ана шу моддалар енгил бетон олишда, газ ва нефть қудуқларини пармалаш жараёнини осонлаштиришда ҳамда бир қанча қурилиш материалларининг сифатини яхшилашда ишлатилиши мумкин.

Т. МАҲМУДОВ, — техника фанлари кандидати:

— Газ конденсатидан олинган катион актив моддалар эса юқоридаги мақсадлардан ташқари лойқа сувларни тиндиришда, медицинада қонни узоқ сақлашда, цементдан ишланган турли қурилмаларнинг мустаҳкамлилигини таъминлашда, газ ва нефть қудуқларининг цементлаш сифатини оширишда ва бошқа ишларда ҳам қўлланилади.

С. ЗАЙНИДДИНОВ: — Лабораториямизда булардан ташқари халқ хўжалиги учун муҳим бўлган сувда эрувчан полимерларнинг янги турларини яратиш ва уларнинг хусусиятларини ўрганиш ишлари ҳам олиб бориляпти. Академик К. С. Аҳмедов раҳбарлигида бажарилаётган бу тадқиқотлар натижасида табиий газлар асосида сувда эрувчан ҳар хил полимерлар олиш ва халқ хўжалигининг турли тармоқларида фойдаланиш амалий исбот этилди. «К» серияли (К-4, К-6, К-7, К-8, К-9, К-10) препаратлар юқори молекулали бўлишига қарамасдан, сувда яхши эрийди. Бу эса уларнинг аксариятини саноат тармоқларида кенг қўлланиш имкониятини беради. Ҳозир «К-4» Чирчиқ электр кимё комбинатида саноат миқёсида ишлаб чиқариляпти. Хўш, бу препаратнинг моҳияти нимада? «К-4»нинг халқ хўжалигида, чунончи, қишлоқ хўжалигида тупроқнинг структурасини яхшилашда, қатқалоқни юмшатишда, намликни сақлашда, сув ва шамол эрозиясига қарши курашда, умуман, тупроқ ҳосилдорлигини ошириш ва уни сақлаб қолишда қўлланилиши мумкинлиги тупроқшунослик илмий-тадқиқот институти, СоюзНИХИ, бир қанча илмий ташкилотлар томонидан амалда исбот этилди. Бундан ташқари тупроқнинг шўрини ювишда ҳам ишлатилиши мумкин.

«К-4» препарати асосан нефть ва газ қудуқларини мураккаб шароитда пармалашда жуда қўл келиб қолди. Бу препарат республикамиз учун ҳар йили миллион сўмлаб даромад келтиряпти, газ ва нефть кончиларининг ишини анча енгиллаштирмоқда.

Ангрен керамика заводида гилмоя суспензияларининг фильтрланишини тезлатишда «К-4» ва «К-9» препаратлари жуда қўл келиб қолди. Бу препарат йилига 100 минг сўмгача иқтисодий самара бермоқда.

1970 йилда «К-4»» препаратини ишлаб чиқариб, уни Ўзбекистон нефть ва газ қудуқларини пармалашда кенг жорий этиб, катта иқтисодий самарага эришганликлари учун бир группа олим ва ишлаб чиқариш ходимлари қаторида академик К. С. Аҳмедов ва кимё фанлари кандидати С. Зайниддиновга Беруний номидаги республика Давлат мукофоти берилди.

Ҳозир газ кимёси синтези лабораторияси ходимлари сувда эрувчан полимерлар ва сирт актив моддаларнинг янги порошок ҳолдаги турларини яратиш ва уларнинг таъсирчанлигини ошириш ишлари билан банд.

ЯКУНЛАР ВА РЕЖАЛАР

Улуғвор тўққизинчи беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантириш билан биргаликда, совет фани олдига катта масалаларни ҳал этиш вазифалари қўйилди. Съезд қарорларида, айниқса, фаннинг истиқболли тармоқларини янада юксалтириш, илмий лабораторияларда эришилган тадқиқотлар натижасини мумкин қадар тезроқ ишлаб чиқаришга жорий қилиш катта аҳамиятга эга эканлиги кўрсатиб ўтилди. КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари кимё институти ижодкор коллективига илҳом ва катта куч бағишлади.

Карим Содиқович АҲМЕДОВ — институт директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги:

— Илмий муассасамизнинг тадқиқотлари халқ хўжалиги талаблари билан узвий боғлиқдир. Мақсад — Ўзбекистон табиий ер ости ресурсларидан химия саноатида хом ашё сифатида фойдаланиш, халқ хўжалигини кимёлаштиришнинг янги-янги илмий асосларини ишлаб чиқишдан иборат.

Партия XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, институтимиз коллективи ўтган саккизинчи беш йилликда тадқиқот натижаларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш бўйича катта ютуқларни қўлга киритди. Жумладан, 20 дан ортиқ илмий тавсиялар ҳаётга йўлланма олди. Бу илмий ишлар йилига 7 миллион сўм иқтисодий фойда бермоқда. Булардан ташқари қатор илмий-назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган ишлар ниҳоясига етказилди.

Ҳозир институтимизнинг 30 дан зиёд илмий иши ишлаб чиқаришда синовдан ўтяпти. СУМ-У-Ж, СУМ-У-Ж-М, СУМ-Ш-Ж, каби суюқ мураккаб ўғит турлари Чирчиқ электр кимёси комбинатида тажриба қилиб кўрилмоқда. Бирлашма суперфосфатнинг аммонийлаштириш технологияси эса Самарқанд, Қўқон, Жамбул ва Чоржўй суперфосфат заводларида жорий қилинди. Иккиламчи суперфосфатни аммонийлаштириш технологияси Уваров ва Жамбул химия заводларида қўлланилмоқда. Бу янги усулнинг ижодкорлари Беруний номидаги республика Давлат мукофотига сазовор бўлдилар.

Қурилиш материаллари соҳасида тадқиқот ўтказаётган бир группа олимларимиз ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Маҳаллий хом ашёдан цементнинг янги тури олинди.

Кўмир кимёси лабораторияси олимлари эса кўмир-бойитиш илмий-тадқиқот институти ва «Шарғуньуголь» руда бошқармаси билан ҳамкорликда Шарғун кўмир кукунларидан қуйима кўмир (брикет) олиш технологиясини яратишди.

Бугунги кунда институт олимларининг бутун фикри-зикри СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига илмий-тадқиқотларнинг самарадорлигини ошириш ва илмий тавсияномаларни халқ хўжалигига жорий қилишни тезлаштиришга қаратилгандир.

О. УСМОНОВ,
М. МУҲСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

журналининг июль сони «Фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан жадаллаштирайлик» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан» рубрикаси остида фалсафа фанлари доктори С. Турсунмуҳамедов ва Тошкент халқ хўжалиги институти илмий коммунизм кафедрасининг катта ўқитувчиси Г. Рафиқовнинг «Кўп миллатли совет жамияти — бир типдаги социал структура», тарих фанлари кандидати С. Назаровнинг «Ўрта Осиё республикаларида раҳбар кадрларнинг шаклланиши», тарих фанлари кандидати И. Саъдуллаевнинг «Совет халқларининг қардошларча ўзаро ёрдами» сарлавҳали мақолаларини ўқиш мумкин.

«Тўққизинчи беш йилликнинг иқтисодий проблемалари» деган рубрика остида меҳнаткашлар депутатлари Хоразм область Совети ижроия комитетининг раиси Р. Эшчоновнинг «Қишлоқ қурилиши», Тошкент политехника институтининг доценти Е. Сазонова ва иқтисод фанлари кандидати Е. Боголюбоваларнинг «Хизмат кўрсатиш соҳаси» сарлавҳали мақолалари берилган.

Журналнинг «Идеология, фан, маданият» бўлимида Ўзбекистон КП Тошкент область комитети сиёсий маориф уйининг консультанти Д. Усмоновнинг «Ижодий интеллигенцияни ғоявий тарбиялаш», Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг директори академик В. Қобуловнинг «Ўзбекистонда информация-ҳисоб марказлари яратиш масалалари» сарлавҳали мақолалари босилган.

Шунингдек, журналнинг «Социализм мамлакатларида», «Халқаро темаларда», «Танқид ва библиография», «Хат ва корреспонденциялар» бўлимларида ҳам кўпгина материаллар берилган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КЎЧАТЛАР КЎПАЙСИН

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мевали дарахт ва ток кўчатлари етиштириш ва уларни тарқатишни тартибга солиш тўғрисида қарор қабул қилди.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Ўзбекистон бўйича ўсимликлар карантини давлат инспекциясининг мева, субтропик, цитрус, резавор мева ва ток кўчатлари етиштириш ва тарқатиш ишларини Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг мева кўчатлари етиштирувчи совхозлари ва тажриба хўжаликларида олиб бориш тўғрисидаги таклифлари маъқулланди.

Мева кўчатлари етиштирувчи совхозлар ва хўжаликлар тармоғи тасдиқланди.

Республика Қишлоқ хўжалиги министрлигига мевали дарахт кўчатлари етиштирувчи совхозлар ва тажриба хўжаликларига сифатли ва районлаштирилган кўчат етиштириш, уни тарқатиш ҳуқуқини таъминлайдиган патентларни 1972 йил 1 августгача бериш вазифаси топширилди.

Республика Озиқ-овқат саноати министрлиги ва Ўрмон хўжалиги давлат комитетига фақатгина ўз системаларидаги совхозларнинг ҳамда давлат ўрмон хўжаликларининг эҳтиёжларини таъминлаш учун мева, субтропик, цитрус, резавор мева, ток кўчатлари етиштиришга (ёнғоқдан ташқари) икки-уч йил ичида тўла-тўкис ўтиш таклиф этилди.

Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг Ўрта Осиё тажриба станцияси Ўрта Осиё ва бошқа иттифоқдош республикаларнинг илмий-тадқиқот институтлари билан, шунингдек, чет мамлакатлар билан айирбошлаш учун мевали ва манзарали дарахтларнинг суперэлита ва элита кўчатлари ҳамда навли ток кўчатлари етиштиришни давом эттириши лозим.

Субтропик, цитрус, резавор мева ва ток кўчатларини Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область, шаҳар ва район ижрокомларининг илтимосларига биноан етиштириб, шаҳарларнинг, район марказлари ва бошқа жойларнинг аҳолисига тарқатиш вазифаси Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг мева кўчатлари етиштирувчи совхозлари ва тажриба хўжаликлари зиммасига юклатилди.

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўра бориб, республиканинг айрим қишлоқ ва посёлка Советлари аҳоли яшайдиган жойларнинг маданиятини ва ободончилигини юксалтириш учун ҳаракатни кенг қизитиб юбордилар. Улар намунали жамоат тартиби ўрнатишга эришиш ва қишлоқ аҳолиси учун зарур маиший қулайликлар яратишга интилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети юксак қишлоқ маданияти учун ҳаракат тадбирларини белгилаб, амалга ошираётган қатор қишлоқ Советларининг ташаббусларини маъқуллади. Хоразм область Урганч районидаги Чандирқиёт, Янгиариқ районидаги Томадурғадик, Самарқанд область Пайариқ районидаги Нариманов номли, Андижон область Хўжаобод районидаги Хўжаобод, Наманган область Учқўрғон районидаги Ҳаққулобод, Тошкент область Юқори Чирчиқ районидаги Бордонкўл қишлоқ Советлари ана шулар жумласидандир.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларига ана шу қишлоқ Советларининг тажрибасини кенг ёйиш, қишлоқ ва посёлкаларнинг маданиятини ошириш, уларни обод қилиш, ҳар бир кўча ва ҳовлида намунали тартиб ўрнатиш, қишлоқ аҳолисига яхши маиший шароит яратиш учун социалистик мусобақани авж олдириш вазифаси топширилди.

ҲАМКОРЛИК

Яқинда қардош Қирғизистон Ўш область партия комитетининг таклифига мувофиқ, ўзбекистонлик бир гуруҳ олимлар Ўш шаҳрида бўлиб, «Меҳнаткашларнинг иқтисодий билимларни эгаллашларини янада кучайтириш»га бағишланган иқтисодий кенгашда қатнашдилар.

Икки республика иқтисодчи олимларининг тобора анъанага айланиб бораётган бу кенгашида Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг иқтисодий билимларни пропаганда қилиш илмий методика совети раиси, Ўзбекистон фанлар академияси Экономика институтининг директори иқтисод фанлари доктори И. Искандаров «Ўрта Осиё республикаларида ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришнинг муҳим проблемалари», Тошкент халқ хўжалиги институтининг кафедра мудири, доцент Э. Акрамов «Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда иқтисодий хизматларнинг роли», ВАСХНИЛ мухбир-аъзоси, экспериментал биология институтининг бўлим мудири, биология фанлари доктори Н. Назиров «Пахтачиликни ривожлантиришда совет фани эришган ютуқлар» деган темаларда доклад қилдилар. Республикамизнинг етакчи иқтисодчи олимлари томонидан ўқилган бошқа кўпгина лекциялар ҳам кенгаш иштирокчиларида катта таассурот қолдирди.

Кенгаш ишида қатнашган Ўш область партия комитетининг биринчи секретари С. Иброҳимов икки қардош республика иқтисодчи олимларининг ҳамкорлиги тобора авж олаётганлигини таъкидлаб, кенгаш қатнашчилари номидан Ўзбекистон олимларига чуқур ташаккур изҳор этди.

М. ЖАЛОЛОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ОРДЕН ЭГАСИ

ОЧЕРК

Биз Ленин орденига биринчи бўлиб «Комсомольская правда» газетаси сазовор бўлганини биламиз. Биринчи Жанговар Қизил Байроқ орденининг эгасини ҳам биламиз. Хўш, «Ҳурмат Белгиси» орденининг 1-си кимга насиб бўлган? Москвалик тиниб-тинчимас мухбирлардан бири шунчаки қизиқибми, ё мавзу қидирибми, ўзига шундай савол берган. Жавоб сўраб СССР Олий Совети Президиумига мурожаат қилган. У ерда 1-номерли «Ҳурмат Белгиси» ордени 36-йилда Янгийўл районидаги «Ботир» колхозининг раиси Ортиқбой Тиллабоевга берилганини айтишган. Мухбир суриштириб Тошкентга телефон қилган. Тиллабоев Янгийўлда топилмаган. Аллаким унинг шаҳрихонлик бўлганлигини айтган.

Бу хабар Андижонга етиб келган. Шаҳрихондаги бир неча колхозга бориб суриштирдик. Натижа чиқмади. Шундан кейин Андижон область «Коммунист» газетасида бу тўғрида хабар эълон қилиб, Ортиқбой Тиллабоевни қидираётганимизни ёздик. Эртасигаёқ Москва районидаги Ленин номли колхоздан телефон қилишди. Биз истаган ўртоқни Ширвонотин қишлоғида истиқомат қилади дейишди.

Зудлик билан етиб бордик. Мана, рўпарамизда истараси иссиқ меҳнаткаш мўйсафид турибди. Унга муддаомизни айтдик.

— Ҳа, сиз ахтарган ўша одам менман. Саволингиз мени сал қийнайдиган кўринади: ҳаёт йўлингизни гапириб берсангиз деяпсиз. Келиштириб гапириб бера олармиканман, деган хавотирдаман. Мана, 83 га киряпман, ўзингиздан қолар гап йўқ, бу ёшда киши бошидан кўў-п ишларни кечирворади. Уларни бир чекадан гапириб бериш у ёқда турсин, эслашнинг ўзи маҳол. Агар бир куни келиб менга шунақа савол беришингизни билганимда борми, кечган-кечирганларимни маржонни ипга тергандай ёзиб юрардим. Ҳи-ҳи-ҳи! Буёғи ҳазил, ука! Ёзиш қаёқда дейсиз, хат-савод ҳам ночорроқ менда. Ўша саводсизликни битириш йилларида лотинча ҳарфларни сал-пал уриштириб ўқийдиган бўлганимизча қолганмиз. Янги алфавитга ўтиб, уни энди ўрганамиз деб турганда, уруш бошланиб қолди... Яхшиси, ука, мен эсимга келганини айтаверай-да, сиз тинглаб қулоқ солинг. Эшитиб олиб, кейин ўзингиз бафуржа ўтириб қўғирчоқ безагандай ясатиб олаверасиз. Маъқулми? Шунга кўнсангиз, мен битта чой дамлатиб чиқай-да, ичиб ўтири-и-б, ҳангомани бошлайлик. Хўпми?..

— Мана, чой олиб чиқдим. Қани, мундоғ ёзилиброқ ўтирволинг. Ҳа балли. Одам иш қилаётганида ўзига ўнғай бўлишини кўзлаши керак. Оғир меҳнат қилиб ҳам жонни койитмаса бўлади. Бунда гап кўп. Бировнинг филдек кучи бўлгани билан тўнкани қўйиб берсанг ёролмайди, ёрса ҳам жонини жабборга бериб ёради. Бошқаси ўша тўнкани ўзини қийнамай, жиги-жигини топиб ўнғайгина ёради. Бунақа одам кўп меҳнат қилса ҳам қаримайди. Мен ўшанақаларданман. Тағин бу вайсақи чол мақтаняпти деб ўйламанг. Саксон учга кирганим билан ҳали бақувватман. Ишдан қолганим йўқ. Ҳар йили ғўза чопиқ маҳалида чолларга бош бўлиб, бир ой-икки ой кетмон чопаман... Аммо ихволимизга колхоз тузилиб қолганда, бўлмаса, ҳолимизга маймунлар йиғлармиди. Ёшлигимда мен ҳам ҳамқишлоқ тенгқурларим сингари бойларнинг эшигида хизматкор бўлганман. У пайтлардаги меҳнат, меҳнат эмас, гўр азоби эди. Кун ботарди — бойнинг иши тугамасди, тонг отарди — бизда ҳаловат бўлмасди. Ўша азобда кетганимда бугунгидек саксон учга кирармидим, ўттиз-қирқимдаёқ ўлиб кетардим. Яхши, инқилоб бўлди-ю, камбағалнинг кўкрагига шабада тегди.

Йигирма саккизинчи йил эди чамаси. Ҳа, ўша йили, нима бўлди-ю Асакадаги Дўрмон қишлоғига қариндошларимникига бориб қолдим. Роса кучга тўлган маҳалим — қирчиллама йигит эдим. Борсам, камбағал деҳқонлар бирлашиб артель тузишибди. Давлат уруғлик, отулов берибди. Мундоғ суриштириб кўрсам, жуда маъқул иш. Камбағалпарварлик. Артелга аъзо бўлганлардан буни қанақа қилиб тузса бўлади, деб сўраб қолдим. Ҳаммасини айтиб беришди. Қайтиб Боғишамолга келдим.

— Оғайнилар, кунимиз туғадиган бўлди, ҳукумат камбағалга қўл узатяпти. Ана, Дўрмонда артель бўпти, биз ҳам артель тузайлик дедим. Гапимни эшитиб, биров хўп деди, биров иккиланди, яна бошқаси «ҳукуматнинг кўпам текинга нарса бермас-ов! У ҳам бойникига ўхшаган бир тузоқ бўлмасин тағин?» деб латта чайнади. Муросага келмай, ана-мана деб анча ўтиб кетди. Шаҳрихондан фирқа вакили келиб қолди. Камбағалларни тўплаб, артель бўлишга ташвиқот қилди. Юракка бир марта жиз этиб ўт илашганмасми, туриб гапириб кетдим:

— Оғайнилар, дўрмонликлардан қаеримиз кам, мана улар экин-тикинни бошлашди, биз бўлсак, ҳалиям ҳардамхаёл бўлиб ўтирибмиз. Шу ҳам иш бўлдими?! Ўйчи ўйига етгунча, таваккалчи уйига етибди, дедим.

Райондан келган вакил гапимни кесди:

— Ортиқбой саркор, шу ерида хато кетдингиз, — деди у. — Артель тузиш — таваккал иш эмас. Ишонсангиз, юрагингиз дов берса — киринг артелга, бўлмаса — керак эмас. Таваккалчилик кетмайди!

Бир замбил лой бўлдим ўша топда. Қаёқдан ҳам тилимга кела қолди бу мақол. Лекин ҳалиги вакилнинг дангал гапи кескир пичоқдай ҳамманинг шубҳали ўйини чавоқлаб ташлади. Борингки, ўша куни йигирма бир киши жам бўлиб Боғишамолда артель туздик. Унга «Ворошилов» деб ном қўйдик. Мен бригадир бўлдим. Эрта баҳордан уриниб кетдик! Руҳимиз тетик, ҳамма бизга қарайди. Артелга ёзилмаган якка хўжаликлар уч кунда-тўрт кунда даламизга келиб кўриб кетишади. Бойлар «булар эртагаёқ ер талашиб жиққа мушт бўлишади», деб гап тарқатишган-да, шунинг учун томоша қилгани келадиганлар ҳам бўлган! Йўқ, биз уришмадик, аксинча, бир ёқадан бош чиқариб ишладик. Кузда пахтамиз ҳам, донимиз ҳам хирмонга сиғмай кетди. У маҳалда тош-торозу ҳам йўқ экан шекилли! Ё тортадиган нарсамиз бўлмагани учунми, қишлоқдан торозу топилмади. Донни ғалвирда ўлчаб тақсимладик, пахтани шундоғича заводга олиб бориб тортиб бердик.

Янаги йили оғайниларим мени раис қилиб кўтаришди. Оёғимда чориқ, белимда чилвир билан отга минганман, У вақтда раисни отга миндириш расм эди-да. Боя айтганимдек, йигирма бир деҳқон — бир артель эдик. Унгача ён-веримизда ҳам бир нечта артель тузилди. Ҳисоб-китоб ҳам жўнгина, ҳозирдақанги қийин эмас эди, артелда бор-йўғи юз гектар атрофида еру, бир нечта қўш ҳўкиз, от-арава бор эди, холос. Ҳар йили оз-оздан қўриқ очиб, ерга ер қўшардик. Жамоат бўлиб ишлаш ҳаваси шунчалик зўр эдики, ўртага Қизил байроқ қўйиларди. Байроқ ишлаётган жойимизда турарди. Дангасаларни мажлисда дўппослаб ўтирмасдик, уларга атаб чипта байроқ қилдирардик-да, ишлаб турган пуштасига қоқиб қўярдик. Бечора, ер ёрилмасди ерга кириб кетса! Шунақа ҳазил-қийқириқ билан ишлаб, чарчаганимизни ҳам, ҳатто ёз ўтиб куз кирганини ҳам билмасдик.

Нима бўлди-ю бир одам келиб, «районга борар экансиз», деб қолди. Бордим. Райкомда мен таниган-танимаган анча одам тўпланган экан, ҳаммамизни секретарнинг хонасига олиб киришди. Кўп гаплар айтилди, «бу ерга чақирилганлар Шаҳрихон атрофидаги қишлоқларнинг асл деҳқонлари, ҳар иш қўлидан келадиган абжир одамлар», деб мақташди. Кейинига муддаога ўтишди:

— Сизларни Тошкент областининг янги ўзлаштирилаётган ерларига иш ўргатгани юбормоқчимиз. Нима дейсизлар? — деб қолди секретарь.

Бошқалар ҳам менинг ҳолимга тушган бўлсалар керак: юрагим шиғ этиб кетди. «Шаҳрихонни ташлаб-а?! Оғир кун кечирган бўлсам ҳам, ҳар қалай, туғилган жойим. Ота-онамнинг қабри шу Боғишамолда. Қариндош-уруғлардан ажралиб ўзим танимаган юртга кетаманми?» деган фикр ўтди хаёлимдан. Секретарь бу ўйимни эшитиб олгандай кўнгил овлаб гапирди:

— Тўғри, Шаҳрихондек жаннат маконни ташлаб кетиш осон эмас. Аммо биз деҳқон боласимиз. Ер — бизнинг онамиз. Сизлар борадиган жойларда қанчадан-қанча қўриқ ер турибди, унинг жамолини очадиган асл ўғиллар керак. Партия сизларни ана шундай ўғиллар деб билади...

Борингки, ҳаммамиз кўндик. Ўн етти киши жўнайдиган бўлдик. Раисликни топширдим. Эртасига хотиним билан саккиз яшар ёлғиз ўғлим Абдураҳимни олиб, лаш-луш билан Тошкент поездига чиқдим.

Ўшанда ўттиз учинчи йилнинг охири эди шекилли. Ҳа, шундай эди. Мени Янгийўл районидаги «Ботир» колхозига раис қилиб сайлашди. «Ботир»нинг таърифини қилиб тугатолмайман. Номи «Ботир» экан-у лекин тўкилишга сал-сал қолган экан. Ўзингиз ўйлаб кўринг: уч центнердан пахта ўндирган колхоз қандай қилиб ўзини ростлаб туради?! Уч центнер-а! Раис бўлган куним эртасига дала айланганда юрагим орқамга тортиб кетди: пахта кўринмайди, ҳаммаёқ ғумай. Ғумайни уёқбуёққа суриб, тингшаб қарасангиз ягана қилинмай ўсган ғўзада битта-яримта чала очилган кўсак кўринади. Ёпирай, шу ҳам деҳқончилик бўлди-ю!

Бу ерларни ер афтига келтиргунча қанча-қанча одамнинг она сути оғзига келишини ўйлаганимда, яшириб нима қиламан, қочворишни ҳам мўлжаллаганман. Орият бўлмаганда кетворишп ҳеч гап эмас эди. Лекин бир нарса кўнгилга далда бўлган ўшанда: ери одамлари сингари азаматлигини борган кунимоқ билганман. Ўша йили кузда, келаси йил эрта баҳорда каттаю-кичик ҳамма зовур тозалашга тушдик. Далалардаги ғумайларни улгирганча ўрдик, қолганига ўт қўйдик. Ерга қўш солдик. трактор киритдик. Хотинларни, ўсмирларни ғумай томирларини териб четга чиқаришга қўйдик. Ҳар юз кило ғумай томирини териб берганга битта-ю чоракдан меҳнат ёздирдик.

Э-э, ука осон кўчгани йўқ буёғи ҳам. «Бу раис хотинларни оғир ишга солиб, бир қанчасини бўйидан тушириб қўйди», деб юқорига ёзганлар ҳам бўлди. Ҳа, энди, шунақаси ҳам бўлар экан-да. Туҳматнинг умри қисқа бўлиб чиқди. Кўпчилик қўллади. Ўша йили чигит текис униб чиқди, ҳосил роса бўлиб берди-ю, кузга бориб пахталар етилиб-етилмай бирдан қора совуқ тушди. Етти центнердан пахта йиғиб олганча қолиб кетдик. План тўлди-ю, кўнглимиз тўлмади. Алам қилганча қолавердик.

Ўттиз бешинчи йил яхши келди. Яхши келганда ҳам шундай келдики, шартномадаги ўн икки центнер ўрнига ўттиз олтидан пахта олиб, планни уч юз фоиз бажардик. Ур-ра., ур-ра! «Ботир» колхозини бутун Ўзбекистон таниди.

Ука, гапни роса чўзвордим-а? Киши кексайганда йигитлигидаги ишларини гапиришдан баҳра оладими, ёки сал мақтончоқ бўб қоладими, билмадим, ҳар қалай инсоф билан айтганда ўттиз олти центнер ҳазил иш эмаса? У маҳалларда ўғит ҳам, ҳозиргидақанги тиззадан чуқур ер ҳайдайдиган тракторлар ҳам бўлмаганини, жайдари чигитнинг ҳосили кўп унмаслигини назарга оладиган бўлсак — бунча пахта жуда кўпда-а? Ҳа, балли!

Янаги йил баҳорда Масковга жўнадик. Ўзбекистондан бир юз беш киши эканмиз. Тошкент вокзалида карнай-сурнайлаб кузатишди. Масковга бора-боргунча қайси станцияда тўхтасак, ўша жойнинг ишчилари байроқ кўтариб чиқади, митинг бўлади. Биздан гапиради, улардан гапиради. Чапакбозлик! Бунақа тантанани умрим бино бўлиб кўрган эмасман. Эсласам, ўша кунлар шу бугунгидай кўзимга кўринади.

Масков. Бай-бай!! Ана ҳурмату, мана ҳурмат! Деҳқоннинг қадри зўрлигини ўша ерда билганман. Тўртта-тўртта қилиб легковойга ўтқазиб, меҳмонхонага олиб боришди. Уёғини қўяверасиз! Чўғдай гиламларни босиб юрдик.

Эртасига бизни Ленин ётган жойга олиб боришди. Уч муюлишдан кейин Ленин тобути ёнидан ўтдик, оёқ томонида иккита, бош томонида — иккита аскар турибди. Зиёратдан чиқиб, мамлакат раҳбарлари билан кўришгани бордик. Ўзбекистондан атайин совға-салом олиб борганмиз. Уларга беқасам тўн, дўппи кийдириб, шоҳи қийиқ боғлатдик. Улар билан суратга тушдик.

Уч-тўрт кундан кейин Кремлда ўртоқ Калинин қабул қилди. У киши қўлидаги қоғозга қараб туриб, аввал менинг номимни ўқиди. Келдим. Қўлимга қизил қутича берди,, қўлимни маҳкам қисиб табриклади. Жойимга келиб ўтирдим. Ёнимдагилар қутичани қўлимдан олиб, ичидаги орденни чопонимга қадаб қўйишди. Бошқаларни ҳам навбат билан чақириб, орден-медаль берди.

Мен у маҳалда янги чиқарилган «Ҳурмат Белгиси» орденининг биринчисини олганимни ўйимга ҳам келтирмаганман. Орадан тўрт йил ўтиб, қирқинчи йилда орден книжкаси келди. Уни очиб кўрдим, «№1» деган ёзуви бор эди унча пайқас қилмабман. Сизлар газетада ёзиб чиққанларингиздан кейин билдим биринчи номерли орден мендалигини. Қаранг-а, давлатимиз берган мукофотини унутмас экан-да?! Темир дафтарда ёзиглиқ турар эканда-а? Баракалла, давлатимизга!

Ҳа, айтгандай, Масковдан қайтиб, яна астойдил ишлаб кетдим. Колхозимиз дувлагандан дувлади. Пахта-ю пилла, чорва ю ғалла—бирам бўлгандан бўлдики, «Ботир» газеталардан тушмай қолди.

Бир куни (ўттиз тўққизинчи йил эди) Охунбобоев ота чақиртирибди. Борсам, «колхозингиз оёққа туриб олди, энди яна бир иш бор», деб қолдилар. Нимайкин десам, Мирзачўлда бир колхознинг ҳеч ўнгланмаётганини айтиб, шуёққа борасиз дедилар. Отанинг сўзини ҳеч ким икки қилмаган. Янгийўлдан Мирзачўлга кўчиб бордим. Уруш йиллари раҳбарларнинг йўл-йўриғи билан Самарқанд областида ишладим. Уруш ҳам тугади. Бора-бора ёшим улғайиб қарилик аломати сезилаверди, қолмишига, колхозлар катталашиб, хўжаликни бошқариш оғир бўб кетди. Ҳисоб-китоб кучайди, механизация ўсди. Деҳқончиликда тажрибанинг ўзи билан иш битмаслиги кўриниб қолди — қарасам, қийналадиганман, одамларни ҳам қийнайдиганман — секин ўзимни тортдим, ёшлар қилсин раисликни дедим.

Охири қирқ саккизинчи йили туғилиб ўсган қишлоғимга қайтдим. Шу битта ўғил-у, хотин билан қайтдим. Келиб қарасам, отамдан қолган уй ҳам бузилиб, ўрни экинзор бўб кетибди. Маҳалла-кўй, таниш-билиш ҳашарга келди, кўплашиб Асака йўлининг бўйига мана шу уйни тиклаганман, шундан бери шу уйда яшаб келаман. Турмушим ёмон эмас, ўғлим Абдураҳим колхозда ишлаяпти. Саккизта неварам бор, шулар билан овуниб юрибман.

Бир маҳаллар халққа қилган озгина меҳнатимни унутмай, ҳурмат қилиб йўқлаганларингизга бошим осмонга етди. Партия, давлат меҳнаткашнинг пешанасидан силаяпти. Раҳмат! Пенсия оляпман. Лекин пенсияга чиқиб олиб, кун санаб яшашни ёмон кўраман... Саксон учга кирганим билан ҳали бақувватман. Долзарб кунларда далага чиқаман. Меҳнат овунчоғим менинг, у билан бўлиб, ёшимга ёш қўшилаётганини ҳам сезмайман...

Мана, бор гап шу, ука... Гап билан бўлиб чой ҳам совиб қолди-я. Сиз ўтириб туринг, битта доғ чой дамлаб чиқай..

* * *

Ортиқбой отанинг ҳикоясини, у айтгандай, «қўғирчоқ сингари ясаб» ўтирмадим. Қандай эшитган бўлсам, шундоғича кўчириб қўя қолдим.

Рустам РАҲМОНОВ,
Андижон область, Москва районидаги Ленин номли колхоз.

И Ж О Д — ИЗЛАНИШ

(АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Республикамиз пойтахтига область театрларининг ижодий сафарга келиши яхши анъана бўлиб қолди. Бу йилги ёз мавсумида Тошкентга Охунбобоев номли Андижон область музикали драма ва комедия театри ташриф буюрди. Театрнинг бу ижодий сафари бутун совет халқининг катта байрами — кўпмиллатли диёримизнинг ярим асрлигига ҳозирлик кўрилаётган дамларга, шунингдек, ижодий коллективнинг яқинда ўтказган эллик йиллик санасидан кейинги даврга тўғри келди. Бу ҳол театр зиммасига ғоят катта ижодий масъулият юклаган.

Театрнинг ижодий фазилатларидан бири шуки, у ўзининг энг яхши спектаклларини, уларнинг қачон саҳналаштирилганидан қатъий назар, авайлаб сақлашга интилади. Буни гастроль кунлари кўрсатилган «Лайли ва Мажнун» (1948), «Холисхон» (1956) ва «Нодира» (1962) спектаклларидан пайқаш мумкин. Шуниси қувонарлики, театр бу спектакллар саҳнавий талқинининг аслини сақлаган ҳолда уларни янги ижрочилар билан бойитиб боради. Масалан, У. Нуралиев (Қайс, Розиқ), Н. Абдуғафурова (Холисхон, Ойпарча) каби ёшларнинг ижрочилик маҳорати томошабинларни мамнун қилди.

Жаҳон нодир драматургиясининг шоҳ асарларини саҳналаштиришда ҳам театрнинг ўзига хос анъанаси бор. Бу ижодий коллектив республикамиз театрлари орасида биринчи бўлиб қатор классик асарларни томошабинга кўрсатган. Гастролга олиб келинган В. Гюгонинг «Қиролнинг дил хуши» спектакли ҳам дастлаб шу театр саҳнасида қўйилди. Бу спектаклда Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Иброҳимов асарнинг бош қаҳрамони Трибуле образини яратиб, ўзининг юксак ижрочилик санъатини кўрсатди. Умуман бу ажойиб саҳна устасини хоҳ катта, хоҳ кичик (Умурзоқ, Маҳмуд кабилар) ролда кўрмайлик, ҳар бир образнинг ўзига хос қиёфасини, ижтимоий моҳиятини ҳаққоний акс эттиради.

Театрнинг таҳсинга сазовор ишларидан яна бири — миллий драматургиямизнинг хазинасига кириб қолган асарларни вақти-вақти билан тиклашдир. К. Яшиннинг «Икки коммунист», И. Султоннинг «Бургутнинг парвози» ва ниҳоят гастролда кўрсатилган У. Исмоиловнинг «Рустам» драмаси бунга мисол бўла олади. Шуни таъкидлаш зарурки, театр нодир асарларимизни тиклашда, уларнинг саҳнавий талқинига янгича ёндошади. Масалан, «Рустам» драмасини саҳналаштиришда СССР халқ артисти А. Бакиров спектаклда ўзбек халқининг Октябрь инқилоби арафасидаги аянчли ҳаётини, аччиқ тақдирини кўрсатиш билангина чегараланмаган. Бойлик, адолатсизлик, зўравонлик, разолат ҳукм сураётган ерда инқилобий кучларнинг шаклланиши жараёнини ҳам акс эттирган.

Узоқ ва яқин ўтмишдан олинган асарларни театр режиссёри замонамиз руҳига яқинлаштиришга интилган. Бу, хусусан, «Холисхон», «Қиролнинг дил хуши» ва «Рустам» спектаклларида яққол сезилади. У ҳам бўлса, эски дунёнинг ижтимоий иллатларини фош этиш, эзувчилар синфининг хусусий мулкчилик табиатини очиш, ижобий образларда зулмат оламидаги зиё рамзини гавдалантиришдир.

Замонавийлик масаласини ҳал қилишда театрнинг тутган бу йўли тўғри. Бироқ бу масала кўпроқ замонамизни, совет кишилари ҳаётини акс эттирадиган асарларни репертуарга киритиш, уларни талқин қилишга боғлиқ. Бу жиҳатдан қараганда, театр гастролга атиги битта — Шуҳратнинг «Қўша қаринглар» спектаклини олиб келган.

Одатда театрлар гастроль репертуарига ўзининг энг яхши асарларини киритади. Лекин «Қўша қаринглар» спектакли хусусида бундай гапни айтолмаймиз. Айрим образлар, масалан—Ўғилбиби (Қ. Бурнашева), Собит ҳафсала (А. Эшонов), Тасаддуқ (С. Зоҳидова), Тайлоқхўжа (М. Аҳмаджонов). Севар (М. Содиқова) кабиларнинг талқини асосан тўғри топилган бўлса ҳам, спектакль жанр жиҳатидан аниқ ҳал қилинмаган. Оқибатда асарнинг тор маиший мавзуи янада чекланган, ундаги ғоя, ахлоқ масалалари охиригача очилмай қолган.

Умуман гастроль репертуарига қараганда, театр замонавий асарлардан кўра, ўтмишдан олинган спектаклларга, уларнинг умрининг узайтириш, тарғибот қилиш масалаларига кўпроқ эътибор қилаётганлиги яққол кўзга ташланмоқда. Тўғри, бундай асарлар ҳам керак. Лекин театрнинг ижодий қиёфасини, ғоявий ва бадиий савиясини, репертуар сиёсатини биринчи галда воқелигимиздан олинган асарлар белгилайди.

Андижон театрини — санъаткорлар ўчоғи деб, айтишади. Чиндан ҳам шундай. Бу даргоҳдан республикамиз, ҳатто мамлакатимизда таниқли театр ва музика арбоблари етишиб чиқди. Ҳозир ҳам театрда бир қатор етук санъаткорлар бор. Биз гастроль кунлари, уларнинг ижрочилик маҳоратини кўриб қойил қолдик. Айрим истеъдодли ёшларнинг ижроси ҳам уларнинг истиқболидан далолат беради. Лекин спектакллар шуни ҳам кўрсатдики, театрда кекса авлоднинг ўрнини боса оладиган, ижтимоий ва лирик қаҳрамон образларини ижро этишга қодир, овозлар ва драматик маҳоратга эга бўлган артистлар ғоят кам. Маълумки, бундай ижодий кучларнинг етишмаслиги театрнинг бадиий йўналишига, келажагига салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Бу ҳол гастроль спектаклларида равшан сезилди.

Яна шу нарса маълум бўлдики, кўпчилик артистлар, хусусан ёшлар образ ҳолатига кириш ўрнига ҳиссиётга бериладилар, қаҳрамон кечинмасини юзаки кайфиятига қараб ўйнайдилар. Музикали драмаларда эса, ашула айтиш жойлари келганда образ ҳолатидан чиқиб, ўзларини гўё концертда ашула қилаётгандек ҳис этадилар. Айрим актёрлар саҳна нутқига етарли аҳамият бермайдилар. Шевачиликдан ташқари, иборалар аниқ талаффуз этилмайди, кўп сўзлар четланади, унутилади, ёҳуд чалакам-чатти айтиладилар — бу эса, фикрнинг мантиқий йўналишини бузади. Бу, хусусан, «Қиролнинг дил хуши» ва «Қўша қаринглар» спектаклида кўзга ташланади.

Театр спектакллардан ташқари, концерт ҳам берди. Концерт программаси хилма-хил мавзу ва жанрларга бой. Айниқса, замонавий куй ва қўшиқлар, ўйин ва рақсларга катта ўрин берилган. Иштирокчилардан хусусан М. Убайдуллаева, Ў. Нуралиев, Н. Абдуғафурова каби артистлар ўзларининг хонандалик санъати, ижрочилик маданияти билан тингловчиларни мамнун қилдилар. Бошқа артистлар ҳам шулар даражасига кўтарилса коллективнинг ютуғи бўларди. Умуман театрда хонандалик ва рақс санъатининг профессионаллигини ошириш масаласига диққат қилиш зарурияти бор.

Истагимиз шуки, театр бундан кейин ҳам репертуар яратиш, айниқса уни замонавий воқеликдан олинган асарлар билан бойитиш, уларнинг саҳнавий талқинига ҳозирги кун талабларидан ёндошиш борасида ижодий изланишларини давом эттириб, совет томошабинини юқори савияли спектакллари билан хушнуд қилсин. Бу — партиямиз, халқимиз талаби. Шу талабга мувофиқ иш тутиш —совет санъаткорининг гражданлик бурчидир.

Ф. ЖЎРАЕВ.

СССР—50

МОЛДАВИЯ ҲАФТАЛИГИ

ЯШАРАЁТГАН ШАҲАР

И. КУСКЕВИЧ,
Меҳнаткашлар депутатлари Кишинёв шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси, Молдавия ССР Олий Советининг депутати

Кишинев шаҳри яқинда ўзининг 500 йиллигини нишонлади. Ана шу йиллар мобайнида у жуда кўп воқеаларнинг шоҳиди бўлди. Шаҳарда равон кўчалар ва ҳозирги замон архитектураси талаблари асосида қурилган муҳташам бинолар билан бир қаторда ўтмишдан гувоҳлик берувчи тор кўчалар, паст бинолар ҳамон бор.

Кишинёв шаҳри чет эл босқинчилари томонидан бир неча бор ишғол қилинди. Унинг моддий ва маданий бойликларига катта зарар етказилди. Айни вақтда ёнғин ва зилзила туфайли ҳам шаҳримиз кўп жароҳатларга дучор бўлди.

Мамлакатимизга хоинона ҳужум қилган немис фашистлари совет халқларининг метиндек мустаҳкам дўстлиги зарбасига дуч келиб, мамлакатимиз территориясидан чекинишга мажбур бўлганида ҳам кўз кўрмаган, қулоқ эшитмаган ёвузликларни қилдилар.

Улуғ Ватан урушининг охирида Кишиневда 227 минг квадрат метргина яшашга ярокли уй-жой қолган эди.

Совет халқлари учун жиддий синов бўлган Улуғ Ватан уруши бизнинг ғалабамиз билан тугаллангач, Молдавиянинг барча шаҳар ва қишлоқлари қатори унинг пойтахтини ҳам қайта қуриш ишлари бошланиб кетди. Ана ўша оғир дамларда СССР халқларининг қардошлик оиласидаги иттифоқдош республикаларнинг яқиндан берган амалий ёрдамини республикамиз меҳнаткашлари юксак қадрлайдилар. Ана шу дўстлик, ана шу беғараз ёрдам, ана шу ҳамкорлик туфайли жуда қисқа муддат ичида кўплаб йирик саноат корхоналари, уй-жой кварталлари, мактаблар, касалхоналар, театрлар, ошхоналар, меҳмонхоналар, магазинлар қурилди. Шаҳар атрофида обод микрорайон ташкил топди.

Республикамизнинг пойтахтида қурилиш ва ободончилик ишларига партия ва ҳукуматимиз доимо алоҳида эътибор билан қарадилар. Айниқса, саккизинчи беш йилликда шаҳримизда 16 йирик саноат корхонаси, 100 дан ошиқ цех қурилди. 70 мингга яқин шаҳарликлар кўчиб кирган янги уй-жойларда ҳовли тўйлари ўтказилди. Эндиликда шаҳримизда турли-туман саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрланмоқда ва иттифоқимизнинг турли районларига ҳамда хорижий мамлакатларга жўнатилмоқда.

Шаҳар аҳолисининг муттасил ошиб бориши уй-жойга бўлган талабни янада оширяпти. Яқинда шаҳарнинг 400 мингинчи граждани туғилди. Аҳолининг тез ўсиб бораётганлиги ер ости коммуникация ишлари, алоқа воситалари, транспорт ва коммунал хизматида сезилиб қолди. Шуни ҳисобга олиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Кишинёв шаҳрини янада ривожлантириш тўғрисида ўтган йили махсус қарор қабул қилдилар. Шу мақсадда жуда кўп миқдорда моддий маблағ ва пул ажратилди.

Маориф, соғлиқни сақлаш, маданий муассасалар ва коммунал хўжаликларни кенгайтириш ва реконструкция қилиш учун ҳам катта маблағ ажратилган. Жумладан, рус драма театрининг янги биносини қуриш мўлжалланади. Шаҳарда цирк, иккита кинотеатр, пионерлар саройи, темир йўлчиларнинг маданият уйи, кўплаб мактаб, касалхона, поликлиника, болалар боғчаси ва яслилари қад кўтаради. Янги газ магистраллари ўтказилади ва троллейбус қатнови кўпаяди. Саноат корхоналарини қуриш иши ҳам жадал суръатлар билан давом этади.

Шаҳарни реконструкция қилиш ҳажми катта, муддати эса қисқа. Шу боисдан ҳам биз бу ишни масъулиятни сезган ҳолда олиб бормоқдамиз. Шаҳар биноларини қуришда биз архитектуранинг бой тажрибасидан самарали фойдаланган ҳолда, кишиларнинг кундан-кунга ўсиб бораётган юксак талабларига мос бўлишини ҳам назарда тутмоқдамиз.

Янги микрорайонларни қуришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Республика Министрлар Совети томонидан тасдиқланган Кишинёв шаҳрининг янги Бош планини ишлаб чиқишда қардош республикаларнинг лойиҳачилари ҳам катта ёрдам беришди. Шу билан бирга Москва архитекторлари марказий универсал магазинининг, бозор биносининг, ресторанннинг лойиҳасини тайёрлаб бердилар. Ленинградлик бинокорларимиз эса 16 қаватли меҳмонхона, газета-журнал босмахонаси, 1200 кишилик кино-театр биносининг лойиҳасини, украиналик қардошларимиз эса рус драма театрининг, шаҳар атрофида қатновчи пассажирлар павильони, бир нечта кўп қаватли уй-жой бинолари биносининг лойиҳасини, грузиялик биродарларимиз эса шаҳар кутубхонаси биноси лойиҳасини тайёрламоқдалар.

Қардош халқларнинг бизга кўрсатаётган ёрдамлари ниҳоятда салмоқли. Масалан, Москва қурилиш ташкилотлари 150 монтажчини юборди. Уларнинг ҳар бири кўп қаватли иморатларни қуришда бой тажрибаларга эга бўлган мутахассислардир. «Одестрансстрой» тресги ходимлари Кишинёвдаги тўққиз қаватли 144 квартирали иморатни жадал суръатда қурмоқдалар.

Жонажон шаҳарни реконструкция қилишда Кишинёв аҳолиси ҳам актив иштирок этмоқда.

Шаҳардаги ҳар бир қурилиш ташкилоти СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун мусобақани кундан-кунга авж олдириб ишламоқда.

СССР халқларининг қардошлик ва биродарлик оиласида экономикаси, фан ва маданияти йилдан-йилга юксалаётган Молдавия ССР 1974 йилнинг октябрь ойида ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайди.

СССР халқларининг дўстлиги, қардошлиги, ўзаро ёрдами туфайли Кишинёв шаҳри яшармоқда. Бу шаҳарда қурилаётган ҳар бир бино халқларимизнинг ана шу бузилмас ва метиндек мустаҳкам дўстлигига қўйилган ҳайкал бўлади.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Иркутск музикали комедия театрининг республикамиз пойтахтидаги гастроль-томошалари муваффақиятли давом этмоқда. Свердлов номидаги концерт залида театрнинг талантли ижодий коллективи маҳорат билан намойиш қилаётган ўтмиш ва ҳозирги кун мавзуларидаги классик ва замонавий опереттала р, музикали комедиялар ва балетлар тошкентлик томошабинларнинг завқ-шавқига ва олқишларига сазовор бўляпти. Томошабинларимизга манзур бўлган опереттала рдан бири Ю. Милютин ва Е. Шатуновскийларнинг «Чанитанинг бўсаси»дир. Бундаги Чана, Рамон, Пабло каби асосий ролларни театрнинг моҳир санъаткорлари — РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Жибинов, артистка Нина Унд, артист В. Пасиковлар ижро этган. Суратларда: шу опереттадан кўринишлар. Юқорида Чана (артистка Нина Унд). Рамон (РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Жибинов), пастда — Чана ва Пабло (артист В. Пасиков).

А. Тўраев фотолари.

Футбол

«ПАХТАКОР» — КАРВОНБОШИ

Ўтган куни тунда мухбиримиз Куйбишев шаҳри билан телефон орқали боғланиб, «Пахтакор»нинг асосий составида биринчи марта ўйнаган ёш футболчи Раҳим Мўминовдан ўйин тафсилотини сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Аввало, мураккаб ва қийин вазиятда ҳам командамиз ғолиб келганлигини газетхонларга хушнудлик билан маълум қилмоқчиман, — дейди, Р. Мўминов. — Командамиз бу ерда анча янгиланган составда ўйнади. Негаки, Қарағандадаги учрашувда Абдураимов, Турғунов шикастланишган эди. Тренерлар бу тажрибали ўйинчилар ўрнини ёш ҳужумчи Федоров ва менга ишониб топширишди.

Ўйин тафсилотига тўхталиб ўтмоқчиман. Куйбишевликлар бу учрашувгача кетма-кет уч марта мағлубиятга учраб, энди «чекинишга чек қўямиз» деб астойдил аҳд қилишганди. Учрашув бошланишиданоқ улар дарвозамизга кучли ҳужум уюштиришди. Биз ҳам пешқадамликни бой беришни истамасдик. Ҳатто дуранг натижа ҳам бизни турнир жадвалида иккинчи ўринга тушириб қўйиши мумкин эди. Чунки, Одесса футболчилари бизни изма-из қувиб келишяпти. Майдон эгаларининг ҳужумкорлик тактикасига пухта ўйланган, айни пайтда ҳужумга мойил ҳимояни қарши қўйдик. Тўртта ҳимоячимизга бир йўла тўрт нафар ярим ҳимоячи ҳар дақиқада ёрдамга тайёр турди. Мана шу тактика мезбонларнинг ҳужумкорлигига имкон бермади. Командамиз актив ҳаракат қила бошлади. Ўйиннинг биринчи қисмида камида учта тўп киритишимиз мумкин эди. Лисаковский ва Варюхин жуда қулай вазиятда тўпни дарвозага йўналтиришолмади. Кузьмин бўлса жуда яқин масофадан дарвозани нишонга олган эди-ю, тўп штангани ларзага келтиришдан нарига ўтмади.

Лекин, ҳар ҳолда, ғалаба тўпини киритишга муяссар бўлдик. Ёш ҳужумчи Владимир Федоров бу сафар ҳам командамизга ғалаба келтирди. Ўйиннинг 49- минутида мезбонлар дарвозасидан 20-22 метр масофада жарима тўпи белгиланди. Куйбишевликларнинг етти ўйинчиси жонли девор ҳосил қилишди. Владимир тўпни Абдураимовчасига тепиб, дарвозанинг юқори бурчагини нишонга олди. Доғда қолган мезбонлар ҳар қанча ҳаракат қилишса ҳам ҳисобни ўзгартира олишмади. Шу тариқа биринчи давранн карвонбоши сифатида якунладик.

* * *

Қолган ўйинлар қуйидагича якунланди: «Металлист» — «Черноморец» — 1:1, «Шахтёр» (Д) — «Торпедо» — 3:0, «Звезда» — «Помир» 4:2; «Шинник» — «Металлург» — 1:0; «Автомобилист» — «Спартак» — 1:1; «Текстильшик» — «Кривбасс» — 2:0, «Шахтёр» (Кр) — «Строитель» — 3:1, «Динамо» — «Нистру» — 0:0, «Уралмаш» — «Олға» 1:1.

БИРИНЧИ ДАВРА ЯКУНИ:

	Т.	О
«Пахтакор»	30—14	30
«Черноморец»	37—15	28
«Звезда»	25—17	25
«Торпедо»	28—14	24
«Шахтёр» Д.	25—12	23
«Помир»	27—24	23
«Шинник»	18—15	22
«Спартак»	23—22	20
«Шахтёр» Кр.	18—15	20
«Олға»	18—15	19
«Металлист»	20—19	19
«Крылья Советов»	17—20	19
«Автомобилист»	15—20	16
«Строитель»	20—34	16
«Металлург»	25—26	14
«Динамо»	12—22	14
«Нистру»	13—26	13
«Текстильшик»	16—31	13
«Кривбасс»	24—38	12
«Уралмаш»	17—29	10

Қўшма Штатлар жаҳон жамоатчилигининг қатъий норозилигига қарамай, Вьетнам Демократик Республикасида агрессив урушни давом эттирмоқда. Америка самолётлари деярли ҳар куни мамлакатнинг ҳаво чегараларини бузиб ўтиб, шаҳар ва қишлоқларни, аҳоли зич жойлашган районларни бомбардимон қилиб турибди. Вьетнам қирғоқларининг яқин ерига жойлашган «Коралси» Америка авианосецидаги ажал калхатлари Тонкин қўлтиғи осмонларида ўлим уруғини сепиб туради. Суратда: Америка кўчма аэродромидаги манзара тасвирланган.

Чапдаги суратда Вьетнам Демократик Республикасининг пойтахтини ҳимоя қилувчи ҳаво ҳужумига қарши мудофаачилар тасвирланган. Зенитчилар ва халқ кўнгиллилари Америка ҳаво қароқчилари билан қандай курашиш зарурлиги тўғрисида фикр алмашмоқдалар.

(ТАСС фотохроникаси).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

Ҳосил ўрим-йиғими

БЕРЛИН, 18 июль, ТАСС мухбири А. Григорьев хабар беради: Германия Демократик Республикасида жами 2,4 миллион гектар ерга экилган дон ва мойли экинлар ҳосилини оммавий ўриб-йиғиб олиш бошланди. Республика қишлоқ хўжалиги тарихида бу экинлар ҳозиргидек шу қадар катта майдонга экилмаган эди.

Германия Демократик Республикасининг қишлоқ хўжалик ходимлари ёзги ўрим-йиғим кампаниясига яхши ҳозирланишди. Далаларда 13,5 минг ғалла комбайни ишлаб турибди. Буларнинг ярми республика корхоналарида ишлаб чиқарилган «Е-512» типидаги энг янги машиналардан иборат. Қишлоқ хўжалик машиналаридан яна 149 мингта трактор, картошка ва лавлаги ҳосилини йиғиб-териб берадиган 12 мингта комбайн ҳам ишламоқда. Германия Демократик Республикасида ҳосил йиғим-терими 99 процент машиналаштирилган.

СССРнинг 50 йиллигига

✦ БУДАПЕШТ. Венгриянинг «Мафильм» киностудияси СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига атаб Совет Иттифоқи тўғрисида бир қанча ҳужжатли фильмлар тайёрламоқда. «Икки шаҳарнинг бир куни» деган кинолента қадимий ўзбек шаҳри — Хивага ва Ангарадаги навқирон Братск шаҳрига бағишланади. Иккинчи бир венгер ҳужжатли фильм Тольятти автомобилсозларининг ҳаёти тўғрисида, Волжск автозаводининг иши ҳақида ҳикоя қилади.

Газ қабул қилишга ҳозирлик

✦ СОФИЯ: Болгария Совет Иттифоқидан борадиган табиий газни қабул қилишга тайёргарлик кўрмоқда. Бу газ СССР — Болгария газ қувури орқали боради. Қурилаётган газ қувурининг биринчи навбати 1974 йилнинг охирида ишга топширилиши лозим.

Бутуниттифоқ табиий газ илмий-тадқиқот институти Озарбайжон филиалининг ходимлари болгар мутахассисларига ёрдам бермоқдалар. Болгар ва совет олимлари биргаликда иш кўриб, ер ости газ омборлари қуриладиган жойларни аниқлаб, шу омборларни қуриш учун тайёргарлик ишларини олиб бормоқдалар.

Югославияда «сифат йили»

✦ БЕЛГРАД. Бу йил Югославияда маҳсулот сифатини ошириш учун кураш йили деб эълон қилинди. Экономистлар, инженерлар, социологларнинг катта группаси бунинг учун махсус программа ишлаб чиқди.

Резина буюмлар ва пойафзал ишлаб чиқарувчи «Борово» комбинати ўзининг «Сифат йили» бошланганлигини расмий равишда эълон қилган биринчи корхонадир. Комбинат коллективи ишлаб чиқаришнинг ҳамма босқичларида ишнинг чала бажарилишига ва бракка бутунлай йўл қўймайдиган янги ва замонавий контроль системасини вужудга келтиришга қарор қилди.

Бу ҳаракатнинг биринчи натижалари кузда умумдавлат кенгашида муҳокама қилинади. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ БОНН. Бу ерда эълон қилинган хабарга қараганда, олий мактаб социал-демократик иттифоқи ташкилотининг федерал кенгаши вакиллари ГДР пойтахти — Берлинга бориб, эркин немис ёшлари иттифоқи марказий кенгашининг вакиллари билан учрашдилар. Учрашувда иккала томонни қизиқтирувчи масалалар, жумладан, ёшларнинг Европа хавфсизлигини таъминлаш учун курашдаги иштироки, шунингдек, ГДР ва ГФР олий мактабининг проблемалари муҳокама қилинди.

Томонлар бундай алоқаларни давом эттириш тўғрисида келишиб олдилар.

✦ ЛОНДОН. «Дейли миррор» газетасининг хабар қилишича, яқин уч йил ичида Лондон портларининг 10.000 дан ортиқ докери Британия оролларидаги кўп минг кишилик ишсизлар армияси сафига қўшилади. Лондон портларидаги ишчилар 1967 йилга нисбатан ҳозирги вақтда 40.000 нафар қисқарди. Шу йилнинг ўзида Лондон порти докерларидан 2.600 киши ишдан бўшатилди.

Лондон портларидаги стачка курашининг кўлами кенгайиб бораётганлигидан қути ўчган маъмурият стачкаларда қатнашаётган ишчиларни биринчи навбатда ишдан бўшатмоқда. Шу тариқа докерларни чўчитиб, ишчилар синфининг иш ташлаш курашига чек қўйишга интилмоқда.

✦ ВАШИНГТОН. АҚШ савдо министри П. Питерсон матбуот конференциясида гапириб, АҚШ президенти Р. Никсон ҳузурида 17 июль куни бўлиб ўтган кенгашда Совет — Америка савдо-сотиғи масалалари, иккала мамлакат ўртасида савдо битимини имзолаш истиқболлари муҳокама қилинганлигини айтди.

П. Питерсоннинг гапига қараганда, президент Совет — Америка савдо битими шу йилнинг охиригача тайёрлаб битказилиши лозим, деб ҳисобламоқда. Президент Р. Никсоннинг Совет Иттифоқига қилган визити ва унинг Совет Иттифоқи раҳбарлари билан ўтказган учрашувлари вақтида вужудга келтирилган асосда музокаралар ўтказилади, деди у. (ТАСС).

ШАХМАТ

БИРИНЧИ ДУРАНГ

Кеча Бутуниттифоқ радиоси Исландиянинг Рейкьявик шаҳридаги мухбирининг микрофон орқали айтган гапларини эшиттирди. Шахмат бўйича жаҳон биринчилиги мусобақасининг боришини кузатиб турган одамлар бу янгиликни ҳаяжонланиб тингладилар. Радио-телевидение ҳамда матбуот агентликлари Спасский билан Фишер ўртасидаги шахмат тожи учун бўлаётган кураш мусобақасининг натижаларини бот-бот эълон қилиб турибдилар.

Ана шу хабарлардан бирида, илгариги ўйинларга қараганда тўртинчи партия яхши ўтмоқда, дейилади. Американлик гроссмейстернинг пинҳона залга кўчиб мусобақани ўтказиш тўғрисидаги талаблари учрашув ташкилотчилари ва жаҳон шахмат федерацияси томонидан рад қилинмоқда. Шу йўл билан тўртинчи партия кўргазмалар саройининг катта залида томошабинлар кўриб турадиган саҳнада ўтказилди. Мусобақа ташкилот комитетининг қарорида таъкидланишича, бу — Фишернинг фикрига қарама-қарши бўлса-да, матч ўтказиш қонун-қоидаларига тўла мувофиқдир.

Москва вақти билан соат 20 да — белгиланган вақтда мусобақа бош судьяси Лотар Шмид соатни юргизиб юборди. 18 июлдаги тўртинчи партия расман бошланаётган бўлса-да, жаҳон биринчилиги учун ўйновчи чемпиондан ҳам даъвогардан ҳам дарак йўқ эди. Жаҳон чемпиони Борис Спасский саҳнага тўрт минутча кечикиб кирди. У пайдо бўлиши билан шахмат мухлислари қарсак чалиб юборишди. Чунки у залга биринчи бўлиб кирганди. Шунда ҳам Фишер йўқ эди. Чемпионликка даъвогар Роберт Фишер эса 10 минут ўтгандан кейин шахмат ўйнайдиган столига келиб жойлашди. Бу билан оқ доналар сурувчи американлик гроссмейстер ўз вақтидан ютқазди.

Даъвогар ўзи яхши кўрадиган ва ҳамиша такрорлаб юрадиган донасини — биринчи юришда шоҳ олдидаги пиёдани икки хона сурди. Бунга жавобан жаҳон чемпиони оқ фил олдидаги пиёдани юрди. Улар сицилианча ҳимоя усулини қўллашди. Бу усулни Фишер «сув қилиб ичиб юборган» деб ҳисоблашади. Шу тариқа Спасский дастлабки саккиз юришга 2 минутдан сал камроқ вақт сарфлади. Фишер эса шунча юришга 12 минут вақт кетказди. Бундан етти минутини саккизинчи юришга ишлатди.

Борис Спасский билан Роберт Фишер ўртасидаги тўртинчи партия 45-юришда дуранг натижа билан якунланди. Ҳисоб — жаҳон чемпиони фойдасига 2,5:1,5 бўлиб турибди. Бугун Спасский оқ доналарда ўйнайди.

ОДАМХЎР ЙЎЛБАРС

ДЕҲЛИ, 19 июль. (ТАСС). Кумаун чангалзорида деҳқонларни қон қақшатиб даҳшат солган одамхўр йўлбарс тағин пайдо бўлиб қолди. Тибет билан чегарада жойлашган Шимолий Ҳиндистоннинг бу олис районида, расмий маълумотларга қараганда, йўлбарс 33 кишини ўлдирган. Лекин маҳаллий аҳолининг фикрига қараганда, камида 100 киши йўлбарс чангалидан қурбон бўлган. Филлардан фойдаланадиган махсус полиция отрядлари чангалзорларни тозалаш операциясига киришган. Лекин улар тез орада муваффақият қозонади деб, умид қилиб бўлмайди, чунки 1.300 квадрат километрдан зиёдроқ майдондаги улкан районни тозалашга тўғри келади.

Ҳозирги вақтда мутахассисларнинг ҳисобларига қараганда, Ҳиндистон чангалзорларида жами 2000 йўлбарс бор, ваҳолонки, 1950 йилда йўлбарслар камида 40.000 та эди. Ўтган йигирма йил мобайнида йўлбарслар бирданига бунчалик камайиб кетганлигининг сабаби шуки, қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун янги майдонлар ўзлаштирилиб, чангалзорлар камайиб кетди. Эндиликда ҳатто Ҳиндистонда кам учрайдиган бўлиб қолган йўлбарслар қирилиб кетмасин деган мақсадда ҳукумат йўлбарсларни қонун ҳимоясига олди. Ҳиндистон зоологларининг кўрсатишича, касаллиги, яралангандлиги ёки қарилиги оқибатида ўзининг оддий овқатини топиб ейолмайдиган йўлбарсларгина одамхўрлик қилади. Маҳаллий аҳоли ўттизинчи йиллар воқеасини ҳамон титраб-қақшаб эслайди: ўшанда одамхўр йўлбарс бутун округга даҳшат солган эди. Йўлбарс то қўлга тушгунча 365 кишини нобуд қилганди.

ҚАҲРАМОН ҚИЗ БИЛАН УЧРАШУВ

Нью-Йоркдаги улкан «Мэдисон сквер гарден» саройи залига 15 мингдан ортиқ киши тўпланди. Улар қаҳрамон қиз коммунист Анжела Дэвис билан учрашиш учун бу ерга йиғилдилар. Деярли икки йил давомида Анжелани озод қилиш учун курашганлар уни бир неча минут давомли қарсаклар билан қарши олдилар.

Барча буржуа матбуоти Америка Қўшма Штатларининг шармандаликдан иборат адлия системасини кўкка кўтариб мақтади. Гўё АҚШ адлия идоралари бу ишда ғоятда зийраклик кўрсатишган, жиноятнинг тагини қидириб топишган эмиш ва адолатли ҳукм чиқариб Анжелани озодликка чиқаришганмиш.

Масалан, Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси Дэвис иши туфайли вужудга келган барча воқеаларнинг ҳамда Америка адлия системасининг қабиҳ фаолиятини хас-пўшлаб, бу ҳукм чинакам адолат деб шовкин-сурон солди. Голландияда чиқадиган «Де телеграф» газетаси ҳам шу хилдаги иккиюзламачилик позициясини тутиб, АҚШ адлия системасини кўкларга кўтариб мақтади. Бу соҳада Америка матбуотида айтилган узундан-узоқ мақтовларнинг қанчалик қуюшқондан чиқиб кетганлигини гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Нью-Йоркда чиқадиган «Дейли ньюс» газетаси ўзининг яқинда босган редакцион мақоласида Америка адлия системасининг «адолатли» фаолиятини арши аълога чиқариб қўйди.

Ахир, ноҳақдан-ноҳақ айбдор қилинган қаҳрамон қиз яқиндагина Нью-Йоркдаги энг катта залларнинг минбаридан туриб бутунлай сохта факт ва уйдирмаларга асосланган америкача «одил судлов»ни бутунлай қоралаб чиққан эди. Анжела ўшанда Америка турмаларида азоб чекаётган сиёсий маҳбусларнинг бир қатор рўйхатини ўқиб эшиттирди, у ўша кишиларнинг ғоятда оғир турма шароитида ўз саломатликларини йўқотаётганликларини эслатди.

— Эҳтимол улар, — деди Анжела Америка ҳукмдорларини назарда тутиб, — бир неча ойлар мобайнида гуноҳсиз ҳолда азоб чекканим эвазига менинг раҳмат айтишимни хоҳлаётгандирлар. Менинг халқимнинг 100 йиллардан бери азоб-уқубатлар гирдобида яшаётгани учун улар миннатдорчилик билдиришимни истаётгандирлар.

Анжела ўз сўзида давом этиб ўз бошига тушган кулфатларнинг озодлик учун курашаётган барча сиёсий маҳбусларнинг тақдиридаги бир кичик тимсол деб таъкидлади.

— Агар улар, — деди минбардан туриб Анжела, — менинг ишим муносабати билан АҚШда ва бошқа мамлакатларда тузилган барча комитетлар ёпилади, деб ўйлашар экан, бу жуда катта хато булур эди. Агар ирқчилик таг-томири билан юлиб ташланмас экан, Вьетнамда олиб борилаётган қонли урушга хотима берилмас экан ва Африкадаги янги мустамлакачилик сиёсати тугатилмас экан, кураш давом этаверади.

Анжела билан учрашув маросими мавжуд адолатсизликка қарши мамлакатдаги турли хил жамоатчилик гуруҳлар ва ҳаракатлари ўзаро бирдам эканлигини намойиш қилиб кўрсатди. «Мэдисон сквер» залига жуда кўп кишилар — негрлар, пуэрториколиклар, оқ танлилар, ёшлар, аёллар келишди. Ҳатто бу ерга бошқа шаҳарлардан ҳам халойиқ йиғилди. Анжелани бу залда Америка Қўшма Штатлари Компартиясининг миллий раиси Генри Уинстон ҳам табриклади.

Шуниси қизиқки, «озод» Америкада Анжела деразаларига ўқ ўтмайдиган ойна солинган залда нутқ сўзлашга мажбур бўлди. Бу эҳтиёткорлик жуда зарур эди. Чунки Анжелани бу ерга келишида миллий уйғониш партияси ҳамда яҳудийларни ҳимоя қилиш лигаси деб аталган «ультра»чиларнинг группалари «Анжелага ўлим» ёки «Анжела дорга тортилсин», деган плакатларни кўтариб олганликларини ҳамма очиқ-ойдин кўрди. Анжелани озод қилиш бўйича тузилган бирлашган миллий комитет вакили Воб Бакер шундай дейди. «Ҳозирги пайтда баъзи бир мулоҳазаларга кўра ва унинг шахсий хавфсизлигини назарда тутиб Анжелани яқин вақт ичида у бундан буён қандай йўл тутиши лозим эканлиги асосий масала бўлиб қолди. У ўз мамлакатида қолиб яшаган тақдирда унинг хавфсизлиги таъминланармикан ёки мамлакатдан ташқарига чиқиб яшаши мақбул бўлармикан деган масала ҳам кўндаланг бўлиб турибди».

Бироқ, ирқчиларнинг дўқпўписаларига қарамасдан Анжела билан учрашув жуда катта байрамга айланди. Бу ерда машҳур ансамбллар катта концерт қўйиб беришди. Машҳур ашулачи Питер Сигер залда ўтирганларга у билан бирга қўшиқ айтишни таклиф қилди. Залда ўтирганларнинг ҳаммаси машҳур қўшиқчига қўшилиб ашула айтишганда қаҳрамон қиз билан ҳамманинг ҳамдам ва бирдам эканлиги тағин ҳам намойиш бўлди. «Мэдисон сквер гарден»даги бу кеча барча яхши ниятли кишиларнинг орзу-истагини ифода қилди.

Г. ГЕРАСИМОВ,
АПН мухбири.

МАРОҚЛИ КЕЧА

Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғида ҳар йили «Муштум» кечаси» ўтказиш анъанага айланиб қолган. Бу сафаргиси эса, бошқачароқ — СССРнинг 50 йиллиги ва «Муштум» журнали чиқа бошлаганлигига 50 йил тўлишига бағишланди. «Муштум» журналининг бош редактори Иброҳим Раҳим саҳнада ҳозир бўлган муштумчиларни журналхонларга таништирди ва бу кечанинг моҳияти, журнал ишлари ҳақида ахборот бериб, кулги кечасини очди. Журнал саҳифаларида чиққан ҳажвий қўшиқ, лапар интермедиялар ижро этилди. Ҳажвий ҳикоялар, фельетонлар, лофлар ўқилди, бир қайнови ичида гаплар, янги латифалар айтилди. Тошкентдаги Охунбобоев номли халқ театри, филармония солистлари ўз ашула ва рақслари билан томошабинлар олқишларига сазовор бўлдилар. Кеча охирида катта дор ўйинлари кўрсатилди.

М. АББОС.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 10.55 — Кўрсатувлар программаси. 11.00 — Болалар учун телефильм, (рус тилида), 11.20 — «Чет эллик қиз», бадиий фильм (ўзбек тилида). 12.30 — Москва кўрсатувлари.

ТОШКЕНТ. 17.55 — Кўрсатувлар программаси, 18.00 — Болалар учун кинофильмлар, 18.15 — «Старшеклассник» программаси, 18.45 — Рангли телевидение. Кинофильм, 19.15 — «АХБОРОТ» программаси (рус тилида), 19.30 — Озарбайжон музикаси (ўзбек тилида), 20.25 — «АХБОРОТ» программаси, 20.40 — «Ўзбекистон чорвадори» программаси, 21.10 — Москва кўрсатувлари. 22.30 — Футбол бўйича СССР биринчилиги учун ЦСКА — «Заря» (Ворошиловград) учрашуви.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — Москва кўрсатувлари. 21.10 — ТОШКЕНТ. КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга. «Аҳолига кўплаб маҳсулот», 21.35 — «Майор Вихрь» бадиий фильмининг 1-2 сериялари (ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 20.00 — «Республикам биографияси»: «Ўт» ҳужжатли фильми, 20.55 — «Ўзганинг болалари» бадиий фильм (рус тилида), 22.10 — Балет кечаси.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Учишга рухсат этинг! — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шафтоли гули — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 3.30 ва кеч 7.30 минутларда).

Аёл ҳаётидаги эркаклар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Локис — «КЎКЧА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Жонон йигит — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 5.30 ва 8.30 минутларда).

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

21 июль кеч соат 5 дан бошлаб СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ

ДАМ ОЛИШ КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

М. З. МИРЗААҲМЕДОВ НОМИДАГИ 4-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўзбек ва рус группаларига 8-10 синф ҳажмида маълумотли 15,5 дан 25 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — мутахассисликка қараб, бир йилдан 3 йилгача:

Ўқиш муддати — бир йил: кабелчи-спайщиклар, шаҳар телефон тармоқлари абонент қурилмаларининг монтёрлари, линия иншоотлари ва абонент қурилмаларининг монтёрлари, радиолаштириш ва қишлоқ телефон алоқаси; киномеханиклар, телеграф станция ускуналарининг монтёрлари.

Ўқиш муддати — 3 йил. линия иншоотлари ва абонент қурилмаларининг монтёрлари, радиолаштириш ва қишлоқ телефон алоқаси; шаҳар телефон алоқаси станция ускуналарининг монтёрлари, шаҳарлараро телефон станциялари ускуналари монтёрлари, радиооператорлар.

Қабул қилинган ўқувчилар стипендия билан, бошқа шаҳардан келганлар — ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати 3 йил бўлган группа ўқувчилари давлат томонидан таъминланадилар.

Ўқиш муддати узлуксиз меҳнат стажига киритилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 7-уй; телефонлар: 33-07-44, 33-07-65, 33-07-77, 33-07-85.

Ўзбекистон карлар жамиятининг

1-СОН ТОШКЕНТ ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

1972—1973 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

оммавий тикиш усталари, дурадгор-мебелчилар, тўқувчилар ҳамда тўқиш ва тикиш машиналарининг механиклари.

Ўқиш муддати — 1 йил ва 2 йил.

Ўқишга қабул қилиш тўғрисидаги аризалар 25 августгача қабул қилинади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Ёши 16 дан 35 гача бўлган ва қулоғи ёки тили ожиз бўлган, туғилишидан кар-соқов бўлган шахслр қабул қилинади.

Маълум муддат ишлаб, тегишли иш стажига эга бўлган кишиларга инвалидликнинг учинчи группаси бўйича умрбод пенсия тайинланади.

Ётоқхона ҳузурида ёши катта карларнинг махсус кечки мактаби бор, унда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим даражасини ошириш мумкин.

Ўқувчиларга ойида 25 сўм ҳажмида стипендия ҳамда 100 процент ҳажмида иш ҳақи тўланади, механиклар группасида — ойига 60 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Йилига икки марта махсус кийим ва махсус пойафзал берилади.

Муҳтож бўлганлар бепул ётоқхона билан таъминланади.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: комбинат директори номига ариза, 2 дона фотосурат (3х4 см.), турар жойидан кар-соқовлик даражаси тўғрисида врач справкаси; паспорт ёки туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чангалзор—мавзук кўчаси, 1-уй.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ ҚИЛИШ БЮРОСИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ишлар бошқармасининг қурилиш трестида ишлаш учун

ҚУЙИДАГИ ИШЧИЛАРНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ғишт терувчилар, бетончилар, арматурачилар, том ёпувчилар, дурадгорлар, газ-электр пайвандчилар, сувоқчилар, бўёқчилар, кранларни ремонт қилувчи слесарлар, башняли кран машинистлари, тунукачилар, дурадгор — паркетчилар, монтажчилар, мармарчи-гранитчилар, ойначилар, асфальтчилар.

Якка кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Пролетарская кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ва унинг қуйидаги район пунктларига мурожаат қилинсин:

Ленин райони — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.

Ҳамза райони — Майна Ҳасанова кўчаси, 3-уй.

Куйбишев райони — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

Киров райони — 2-Белинский переулоги, 6-уй.

Собир Раҳимов райони — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

Октябрь райони — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

Чилонзор райони — Чилонзор массиви, 2-квартал, 53-уй.

Фрунзе райони — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.

28-29 ИЮЛЬ КУНЛАРИ НАМАНГАН ШАҲРИДА

халқ истеъмолидаги ортиқча молларни улгуржи савдо қилиш бўйича

ОБЛАСТЛАРАРО ЯРМАРКА ЎТКАЗИЛАДИ

Барча система ва бошқармаларга қарашли савдо ташкилотларининг, шунингдек саноат корхоналарининг вакиллари таклиф қилинади.

ЯРМАРКА ХИМИЯ ЗАВОДИ КЛУБИДА ЎТКАЗИЛАДИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ —

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249. 330250, 330251. 330252. 330253. 330254. 330255. 330256. 330257. 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 55—35. Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 168. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64697. Р. 01622.